

rudar

Časopis Skupine Premogovnik Velenje

izhaja od leta 1953

št. 1/marec 2022

Sprejeta nacionalna strategija za izhod iz premoga/stran 4

Uspešni pri pridobivanju evropskih sredstev za projekt GREEN JOBS/stran 8

HTZ se vedno bolj osredotoča na zelene in okolju prijazne storitve/stran 24

V Dubaju predstavljeno petzvezdično doživetje Velenje Underground/stran 34

stran 3

»Energija je tam, kjer so naše misli«

stran 4

Sprejeta nacionalna strategija za izhod iz premoga

stran 6

Proizvodnja električne energije elektrarn skupine HSE kljub zaostrenim razmeram nemotena

stran 8

Uspešni pri pridobivanju evropskih sredstev za projekt GREEN JOBS

stran 10

Letno poročilo varnosti in zdravja pri delu

stran 14

POGOVOR: dr. Viktor Vračar, generalni direktor HSE

stran 18

Novi kadri, dobrodošli!

stran 20

Na obisku: Željko Grgič

stran 23

Letno poročilo Aktiva Rdečega križa Skupine PV

stran 24

HTZ Velenje se vedno bolj osredotoča na zelene in okolju prijazne storitve

stran 26

RGP sanira predore na kolesarski povezavi skozi Hudo luknjo

stran 30

Izgradnja hitre ceste na 3. razvojni osi

stran 33

PLP doniral žagani les zakoncema, ki sta zaradi požara ostala brez doma

stran 34

V Dubaju predstavljeno tudi petzvezdično doživetje Velenje Underground

stran 36

V Muzej premogovništva Slovenije na nepozabno dogodivščino

rudar

Časopis Skupine Premogovnik Velenje

IZDAJATELJ

Premogovnik Velenje
marec 2022, številka 1

UREDNIŠTVO

Glavni in odgovorni urednik:
Slobodan Mrkonjić
Lektorica: Tadeja Jegrišnik
Naslov: Uredništvo Rudarja,
Partizanska 78, 3320 Velenje,
tel. 03/899-6171, faks 03/5869-131,
el. pošta: slobodan.mrkonjic@rlv.si

UREDNIŠKI ODBOR

Tadeja Jegrišnik, predsednica,
Slobodan Mrkonjić, glavni in
odgovorni urednik,
Metka Marić, Služba za odnose
z javnostmi, Rolando Koren,
Proizvodnja, Danilo Rednjak,
Svet delavcev PV, Simon Lamot,
Sindikat SPESS PV, Niko Filipović,
Svet delavcev HTZ, Robert
Krenker, HTZ Velenje, Iztok
Kikec, Sipoteh, Damijan Kanduti,
PLP, mag. Marko Ranzinger, RGP

OBLIKOVANJE IN PRELOM

Slobodan Mrkonjić

TRŽENJE OGLASOV

Premogovnik Velenje, d. o. o.,
tel.: 03 899 61 71,
el. pošta: slobodan.mrkonjic@rlv.si

TISK

StudioHTZ, HTZ Velenje,
I. P., d. o. o.

NAKLADA

2000 izvodov
Mesečnik Rudar prejema
zaposleni v Skupini
Premogovnik Velenje in člani
Kluba upokojencev Skupine
Premogovnik Velenje brezplačno.
Poština plačana pri pošti 3320.
Za vsebino oglasa odgovarja
naročnik oglasa.

NASLOVNICA

Sončna elektrarna Prapretno
foto: Slobodan Mrkonjić

»Energija je tam, kjer so naše misli«

foto: Stane Jeršič

Če smo lansko leto zaključili s prepričanjem, da je bilo za Premogovnik Velenje v marsičem prelomno, lahko samo pritrdimo, da gremo s tem »tempom« naprej tudi letos. Januarja letos je Vlada Republike Slovenije sprejela nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij, ki določa, da bo Slovenija najpozneje leta 2033 prenehala z rabo premoga za proizvodnjo električne energije. Težko pričakovana odločitev je naposled postala dejstvo, ki ga v Šaleški dolini nismo sprejeli z aplavzom, je pa vsaj prekinila obdobje negotovosti in zvezanih rok, ko nismo mogli začeti s črpanjem sredstev za prestrukturiranje in številnimi drugimi aktivnostmi, povezanih s tem.

Sprejem strategije je namreč podlaga za sprejem Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje, v okviru katerega bodo s strani države zagotovljeni dodatni viri in sredstva za zapiranje Premogovnika ter saniranje degradiranih površin in s katerim bo prišlo do kontroliranega postopnega zapiranja ter finančno vzdržnega poslovanja Premogovnika.

Premogovnik Velenje je na točki, ko se vedno bolj osredotoča na prihodnost, kot pogleduje v preteklost. To kažejo naši uspehi in dobri rezultati pri pridobivanju nepovratnih sredstev za mednarodne projekte, ki smo jih skupaj s tujimi partnerji prijavi na Evropski raziskovalni sklad za premog in jeklo (RFCS), prav tako pa tudi vse bolj zeleno usmerjeni projekti naših hčerinskih družb – naj ob tem izpostavimo izgradnjo sončnih elektrarn na Prapretnem in HE Zlatoličje, pri čemer sodeluje HTZ, I. P., ter dva večja projekta podjetja RGP, ki sodeluje pri izgradnji tretje razvojne osi in gradnji kolesarske poti skozi Hudo luknjo.

Vse naše družbe bodo tudi v prihodnje potrebovale motivirane, sposobne in strokovno usposobljene zaposlene; tudi ali celo še bolj kot danes bomo po prenehanju odkopavanja premoga v tej dolini potrebovali ljudi, ki imajo ideje, so inovativni, zavzeti, se ne bojijo izzivov in si želijo nenehno izobraževati se. Znanje, ki smo ga usvojili, ko smo zaključili šolanje, danes ni več konkurenčno. Če že samo pogledamo,

na koliko časa nekateri menjujejo svoje mobilne in druge elektronske naprave, avtomobile in druge »živiljenjsko pomembne stvari«, ker jim »stare« niso več dovolj, niso dovolj sposobne, zmožne itd., potem se moramo vsi skupaj zavedati, da tudi sami nismo več konkurenčni, dovolj dobri, dovolj »up-to-date« za ta svet in družbo z znanjem izpred petih, desetih let, kaj šele s tistim, ki sega še dlje v zgodovino.

Pa pri tem seveda ne mislim strokovnega znanja, pridobljenega na podlagi naših večletnih izkušenj, za katerega si želimo, da bi ga tisti, ki se upokojujejo, prenesli na svoje naslednike, ampak predvsem na način razmišljanja in na to, kako hitro se danes naš svet vrti in da se je nujno ves čas izobraževati.

Zaradi tega, spoštovani sodelavci in sodelavke, zgrabite vsako priložnost, ki se vam ponudi in ki vam jo ponudi podjetje, ter se izobražujte. Veliko izobraževanj danes poteka tudi »on-line«, na spletu lahko najdemo marsikaj, prilagodimo si lahko tudi čas izobraževanja, ki nam ustreza. Samo voljo in motivacijo moramo imeti. Morda vas zanima kaj čisto drugega, kar sicer počnete pri svojem delu. Zakaj se ne bi naučili česa novega? Morda vam – in podjetju – pride to znanje že kmalu prav. Energija je namreč vedno tam, kjer so naše misli. Naj bodo te naravnane pozitivno, v smer nenehnega razvoja, osebne rasti in vseživljenjskega učenja.

Poleg skrbi za stalni trening možganov je nujna tudi skrb za zdravo in varno delo ter fizično kondicijo. Po podatkih Inšpektorata RS za delo se namreč še vedno največ nezgod (kar 85 %) pripeti zaradi osebnega faktorja, človeške narave – zaradi neprevidnosti, nepazljivosti ali tveganega vedenja. V Premogovniku veliko pozornosti in sredstev namenimo njihovem preprečevanju, prav tako pa tudi osveščanju, ozaveščanju in izobraževanju zaposlenih na tem področju. Še več pa lahko za lastno varnost in varnost svojih sodelavcev storite zaposleni sami.

Kako ranljivo je pravzaprav človeštvo, nam zgovorno priča epidemija, ki še vedno ni rekla zadnje besede. Trenutno je sicer res nekoliko v senci vojne v Ukrajini, toda razmere še vedno niso takšne, da bi lahko ravnali brezskrbno. Pazite nase in na svoje bližnje, saj vsako vašo odsotnost z dela močno občutijo vsi vaši sodelavci, ki vas v tem času nadomeščajo.

Letnica 2033, ki ima pred seboj jasen cilj, z njim pa so povezani številni izzivi, je bila sprejeta še pred napadom Rusije na Ukrajino. Zaradi tega se poraja vedno več vprašanj, ali je res smotrno tako hitro zapirati vse termoelektrarne, ko se ves svet sooča z energetske krizo, ki se je še bolj razmahnila ravno zaradi vojne v Ukrajini. Ta nam je pokazala, kako ranljivi smo lahko v EU (in tudi v Sloveniji), ter kako pomembno je, da smo samooskrbni in imamo na voljo lastni energent.

Spoštovani sodelavci in sodelavke, res je, da ne moremo spremeniti smeri vetra, toda v naši moči je, da naravnamo svoja jadra, da nas ponesejo do našega cilja.

SREČNO!

Tadeja Jegrišnik, predsednica UO Rudar

foto: Slobodan Mrkonjić

Sprejeta nacionalna strategija za izhod iz premoga

Vlada RS je na svoji seji, ki je potekala 13. januarja 2022, sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. Ta določa, da bo Slovenija najpozneje leta 2033 prenehala z rabo premoga za proizvodnjo električne energije.

Sprejem strategije je podlaga za sprejem Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje, v okviru katerega bodo s strani države zagotovljeni dodatni viri in sredstva za zapiranje Premogovnika Velenje, saniranje degradiranih površin in s katerim bo prišlo do kontroliranega postopnega zapiranja ter finančno vzdržnega poslovanja Premogovnika.

Predlagana letnica pomeni še vsaj dvajset let izvajanja rudarskih del

Za Premogovnik Velenje sta najpomembnejša dva ključna mejnika: obdobje pred letnico prenehanja odkopavanja in obdobje po njej. »Do ciljne letnice bo proizvodnja v Premogovniku Velenje potekala skladno z načrti, za kar bomo potrebovali

predvsem zaposlene v proizvodnem procesu, seveda pa bomo tudi po prenehanju odkopavanja v družbah Skupine Premogovnik Velenje še petnajst let potrebovali ljudi, ki bodo skrbeli za izvedbo vseh zapiralnih del,« je povedal **generalni direktor Premogovnika Velenje dr. Janez Rošar**. »Predlagana letnica 2033 torej, ne nazadnje, pomeni še vsaj dvajset let izvajanja rudarskih del.«

V teku aktivnosti za sprejem Zakona o postopnem zapiranju PV

Sočasno s sprejemom nacionalne strategije opuščanja premoga in posledično s potrditvijo letnice smo v Premogovniku Velenje že začeli s predstavljanjem in usklajevanjem ključnih aktivnosti, ki jih mora

naslavljeni in vsebovati Zakon o postopnem zapiranju, ki bo podlaga za pridobitev finančnih sredstev za potrebe sprotnih in končnih zapiralnih del, ter z zagotavljanjem ustreznega

dr. Janez Rošar, generalni direktor Premogovnika Velenje

kadra. Poleg omenjenega zakona bo pripravljen tudi zakon o prestrukturiranju SAŠA regije, ki bo omogočil črpanje sredstev za prestrukturiranje, investicije in nove projekte, s katerimi bomo zagotovili nova delovna mesta, in vzpostavitev Sklada za pravični prehod, kar je ključnega pomena za Savinjsko-šaleško regijo, saj bomo s tem lahko spodbujali krožno gospodarstvo, uvajali nove tehnologije in ohranjali energetske lokacije Šaleške doline.

»Čimprejšnje sprejetje Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje je za premogovnik

Tudi po prenehanju odkopavanja bomo v družbah Skupine Premogovnik Velenje še najmanj petnajst let potrebovali ljudi, ki bodo skrbeli za izvedbo vseh zapiralnih del Premogovnika Velenje. (foto: Miran Beškovnik)

*Aleš Logar, mag. posl. ved,
direktor Premogovnika Velenje*

pomemben predvsem za to, ker bo z njim Premogovnik Velenje dobil potrebna sredstva za vse ukrepe, vezane na postopno zapiranje, za zapiranje jame, sanacije površine, kadrovske problematiko itd.,« je dodal **direktor Aleš Logar**. Premogovnik Velenje namreč zdaj sam in zgolj z lastnimi sredstvi izvaja vsa sprotna zapiralna dela, od likvidacije posameznih jamskih objektov do sanacije okolja, ki je bilo potrjeno vplivu rudarjenja v okviru lastne proizvodnje, kar seveda vpliva na višino stroškovne cene premoga.

Pripravljena je nova strategija PV

»Premogovnik Velenje je v tem času že pripravil tudi svojo strategijo obratovanja v skladu s procesom prestrukturiranja matične družbe in povezanih družb v Skupini PV,« izpostavlja **dr. Rošar** in dodaja, da »imamo pripravljen nabor projektov, s katerimi bomo ohranili delovna mesta v Šaleški dolini, v kateri imamo veliko tehnološkega in strokovnega znanja, kar je velik potencial za nove projekte in nove izzive.«

Tadeja Jegrišnik

Proizvodnja električne energije elektrarn skupine HSE kljub zaostrenim razmeram nemotena

Zagotavljanje neprekinjenega obratovanja ter proizvodnje električne in toplotne energije je v središču poslanstva Holdinga Slovenske elektrarne, največjega slovenskega proizvajalca električne energije. Naše elektrarne, ki skupaj proizvedejo dve tretjini vse slovenske električne energije, zaradi doslednega spoštovanja preventivnih ukrepov, povezanih s preprečevanjem širitve novega koronavirusa, delujejo nemoteno.

V letih zadnjih dveh letih so v TEŠ kljub zahtevnim razmeram zaradi covid-19 z blokom 6 skupaj proizvedli 6.238.554 MWh z blokom 5 pa dodatnih 1.403.467 MWh električne energije, kar je povsem primerljivo z leti pred covidnimi razmerami. (foto: Aleksander Kavčnik)

Vstopamo v tretje leto prilagajanja razmeram, ki jih narekuje covid-19. V skupini HSE še vedno izvajamo zaščitne ukrepe, s katerimi zaježujemo širitev okužb v delovnih okoljih naših družb. Varnost zaposlenih je za nas namreč na prvem mestu, zato jim zagotavljamo ustrezno zaščitno opremo, v družbah skupine HSE pa vsa obratovalna in vzdrževalna dela potekajo z upoštevanjem preventivnih samozaščitnih in drugih varnostnih ukrepov. Za zagotavljanje neprekinjenega obratovanja in proizvodnje električne ter toplotne energije imamo definirane ključne

kadre, ki so v nevsakdanjih situacijah sposobni upravljati in vzdrževati sistem, že leta 2020 pa smo vzpostavili tudi nadomestne centre vodenja in nadomestno lokacijo za potrebe nemotene prodaje in trgovanja z električno energijo. Zaposleni, ki niso neposredno vpeti v proizvodnjo električne energije, lahko delo v primeru zaostrenih razmer opravljajo od doma. Glede na napovedano širitev različice virusa omikron smo torej na morebitno sprejetje dodatnih ukrepov s strani države v skupini HSE dobro pripravljeni.

Služba za korporativno komuniciranje skupine HSE

V letih 2020 in 2021 so v TEŠ za proizvodnjo električne energije skupaj porabili 5.805449 ton premoga iz Premogovnika Velenje. (foto: Borut Justin)

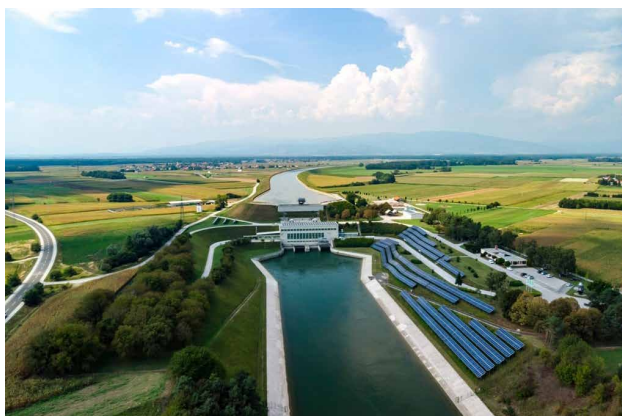
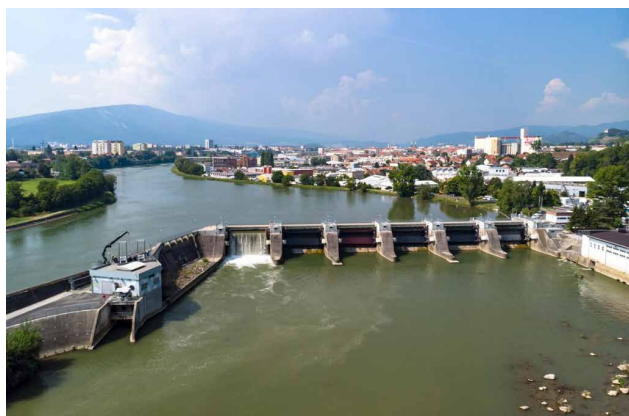
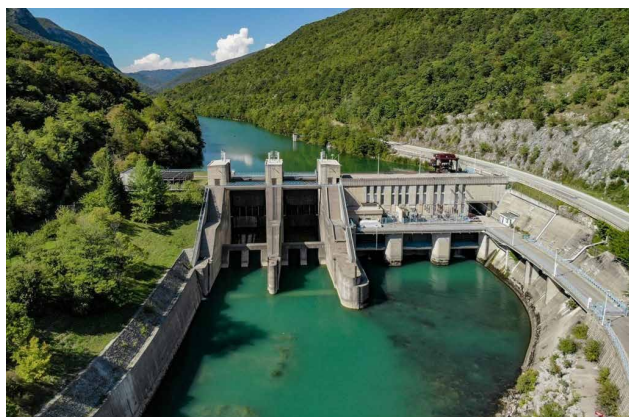

foto: Slobodan Mrkonjić

Uspešni pri pridobivanju evropskih sredstev za projekt GREEN JOBS

Premogovnik Velenje je skupaj s partnerji s Poljske, Češke, iz Romunije, Nemčije, Francije, Grčije in Španije v preteklem letu sodeloval pri prijavih mednarodnih projektov na Evropski raziskovalni sklad za premog in jeklo (RFCS). Evropska komisija nas je konec januarja obvestila, da smo bili uspešni pri prijavljenem projektu GREEN JOBS (izkoriščanje konkurenčnih prednosti premogovnikov, ki se bodo prestrukturirali, za čim večje ustvarjanje zelenih in kakovostnih delovnih mest), ki se bo začel izvajati julija letos. Celotna vrednost projekta, ki je raziskovalno–razvojne narave, znaša 2,2 milijona evrov, skupno sofinanciranje s strani RFCS bo v višini 1,3 mio EUR, pri čemer bo Premogovnik Velenje prejel 130.000 evrov.

Projekt GREEN JOBS zajema izkoriščanje konkurenčnih prednosti premogovnikov, ki se približujejo zapiranju, za čim večje ustvarjanje zelenih in kakovostnih delovnih mest.

Konzorcij vodi koordinator, to je univerza iz mesta Oviedo v Španiji, ostali partnerji pa so iz Španije, Nemčije, Poljske; med sodelujočimi smo trije industrijski partnerji oz. premogovniki.

»Namen projekta je preučitev uporabe jamske infrastrukture za uporabo obnovljivih virov energije in krožnega gospodarstva, ki zajema rekultivacijo in rehabilitacijo zaradi rudarjenja degradiranega področja z uporabo odpadkov iz rudarstva; potencial za postavitev sončnih in vetrnih elektrarn; uporabo jamske vode in infrastrukture za postavitev toplotnih črpalk (geotermalna energija) in črpalnih hidroelektrarn s poudarkom na razvoju in uporabi najnovejših fluidov ter proizvodnjo in uporabo zelenega vodika,« je povedal **generalni direktor Premogovnika Velenje dr. Janez Rošar** in dodal, da se bodo v sklopu projekta izdelali poslovni načrti za virtualne elektrarne in zelene vodikove tovarne, ki bodo vključevali

tudi načrte potrebnih prekvalifikacij in modelov prestrukturiranja za zagotavljanje novih delovnih mest.

Premogovnik Velenje že več kot desetletje uspešno sodeluje pri več prijavljenih projektih pri Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, ki deluje znotraj Evropske unije in je, kot že samo ime pove, namenjen sofinanciranju predvsem razvojnih projektov s področja jekla in premoga. Sklad RFCS je eden izmed t. i. centraliziranih skladov, kar pomeni, da se sredstva v obliki sofinanciranja razvojno-raziskovalnih projektov pridobivajo neposredno iz Evropske unije. Vse postopke vodi komisija EU.

»Lani je sklad RFCS doletelo precej sprememb, saj so se prioritete Evrope spremenile in so sedaj v skladu s t. i. »zelenim dogovorom EU«, ki med drugim predvideva opuščanje rabe premoga in pravično tranzicijo. Zaradi tega so za razpis bolj primerni razvojni projekti, ki naslavlajo procese sanacije in prestrukturiranja panoge,« je še dodal **dr. Janez Rošar**.

»Razvojno-raziskovalni in pilotni projekti so zdaj, ko imamo določeno letnico izstopa iz premoga, ključni, saj bo v prihodnjih desetih letih na voljo ogromno sredstev iz naslova tranzicije,« je poudaril **direktor Premogovnika Velenje Aleš Logar**.

»Naše delo in angažiranost pri projektih bosta zato bistvenega pomena tudi za nadaljnje sodelovanje Premogovnika Velenje pri vseh centraliziranih in decentraliziranih razpisih, ki nam ne prinašajo zgolj nepovratnih sredstev, temveč pomenijo tudi nove razvojne možnosti.«

Med 27 prijavljenimi projekti je bil Premogovnik Velenje uspešen s projektom GREEN JOBS, na rezervno listo pa smo se uvrstili s projekti COAL HERITAGE – Ohranjanje in promocija dediščine premogovništva kot evropske kulturne dediščine, REECOL – Ekološka sanacija in dolgoročni monitoring ter SEMS II – Podpora izvajanju strategij za mobilnost osebja iz sektorjev z visokimi emisijami v času evropskega zelenega dogovora in pravičnega prehoda.

Evropsko združenje za premog in jeklo je do zdaj financiralo mnoge aktivnosti za razvoj Evropske premogovne in jeklarske industrije.

Projekt GREEN JOBS zajema izkoriščanje konkurenčnih prednosti premogovnikov, ki se približujejo zapiranju, za čim večje ustvarjanje zelenih in kakovostnih delovnih mest. (foto: Slobodan Mrkonjić)

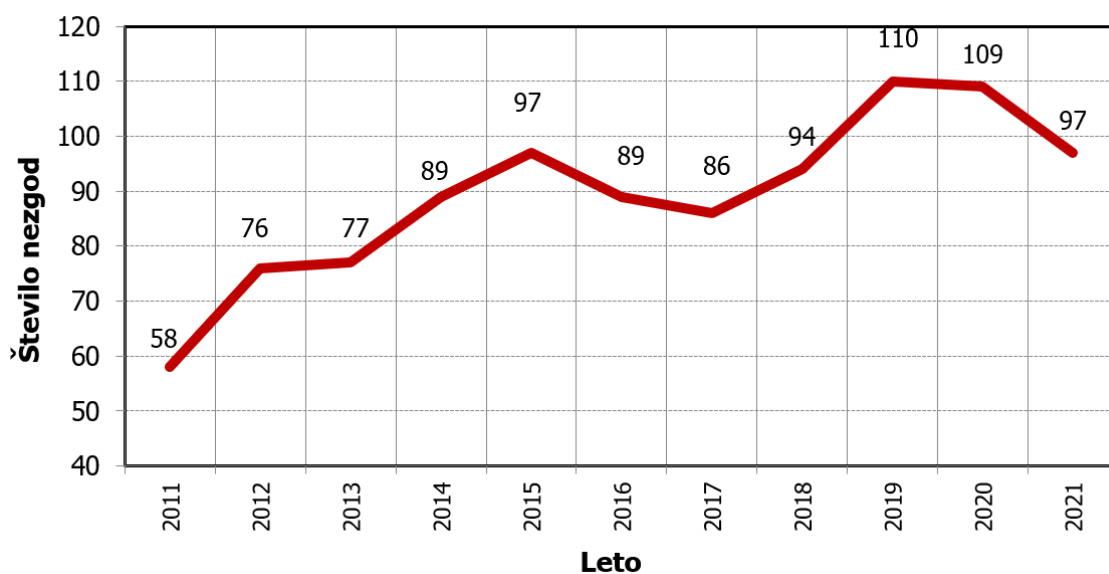
50-letna Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ) je bila tudi ena izmed temeljev EU. V tem obdobju se je za namene razvoja in raziskav premogovne ter jeklarske industrije porabilo več kot milijardo evrov. V Premogovniku Velenje smo iz tega sklada

v zadnjih desetih letih pridobili dobra dva milijona evrov nepovratnih sredstev, nekaj prihodkov v višini približno 150 tisoč evrov pa še pričakujemo iz naslova že zaključenih projektov.

mag. Matjaž Kamenik
in Tadeja Jegrišnik

Letno poročilo varnosti in zdravja pri delu

Služba za varnost in zdravje pri delu Premogovnika Velenje se zadnja leta intenzivneje vključuje v promocijo varnega dela, katere namen je vplivati na zaposlene in jih osveščati o pravilnem in varnem delu, izključno in samo zaradi tega, da ne prihaja do nepotrebnih nezgod in nevarnih dogodkov.

Število nezgod pri delu od 2011 do 2021 v Premogovniku Velenje

Glede na statistične podatke Inšpektorata Republike Slovenije za delo po svetu izvira 85 % vzrokov nezgod iz človeške narave, ostalih 15 % pa je predpisano tehnologiji in okolju. Stalna predhodnika in spremljevalca nezgod sta pri posamezniku tako tvegano vedenje in nepredvidnost oz. nepazljivost pri delu. V zadnjih 40 letih se delež nezgod, katerih vzrok je človeška napaka, viša. To ne pomeni, da ljudje povzročajo čedalje več napak, ampak da prihajajo s tehnološkim razvojem vedno bolj do izraza. Z uvajanjem sistemov nadzora kakovosti vse do sistema popolne kakovosti prihaja do redkejših lomov strojev, človeška zanesljivost pa je ostala nespremenjena.

V podjetju se zavedamo, da so posledice nezgode pri delu za delodajalca ter delavca in njegovo družino bistveno širše od splošno priznanih.

Moralna, zakonska in poslovna dolžnost delodajalca je, da preprečuje nezgode. Zaposleni pa bi se morali zavedati stroškov in posledic nezgode, ki bremenijo delodajalca z dodatnimi stroški (to so izgubljene dneve, izpad delovne sile, povečana bolniška odsotnost itd.) Nastale nezgode, nenazadnje, psihično bremenijo tudi družino poškodovanega, zato morajo zaposleni dosledno spoštovati pravila varnega dela.

Nezgode po vzroku

Tudi v Premogovniku Velenje je najpogostejši vzrok nastanka nezgode nepazljivo delo. Pri 97 nezgodah v letu 2021 je bilo šifriranih 147 vzrokov nastanka, ker imajo nekatere nezgode lahko več vzrokov nastanka (to je osebni faktor, delovno okolje, organizacija dela, ostali vzroki). Osebni faktor (18 vzrokov)

in organizacija dela (73 vzrokov), tj. predvsem nepazljivo delo ter slabo pripravljeno in organizirano delo, predstavljata skupaj kar **62 %** vzrokov za vse nezgode. **To lahko preprečimo z manjšim podcenjevanjem nevarnosti, doslednim upoštevanjem navodil za pravilno in varno delo ter bolj koordiniranim in organiziranim delom.** Pri tem je potrebno poudariti, da je pri vzroku slabo pripravljeno delo in slaba organizacija dela prav tako vključen človeški dejavnik, saj se nepazljivo delo uvršča prav v to kategorijo. Analize nezgod v jami pokažejo, da prihaja do nepazljivega dela zaposlenih pri različnih delovnih opravilih v vseh organizacijskih enotah. V zadnjem obdobju beležimo vse več poškodb prstov na rokah zaradi mehanskih nevarnosti pri različnih delih, pri katerih so roke izpostavljene nevarnostim kljub

NEZGODE PRI DELU 2021

OE	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	Skupaj	I.-XII. 2020
Strokovne službe											1		1	0
Proizvodnja	2	3	3	2	4	5	3	3	2	2	2	6	37	31
Priprave	2	3	2	3	6		3		1	4	5		29	42
Zračenje in sanacija	1			2	2		1		1		1	1	9	8
JSS	2	1		1	1		1		2	1			9	11
JES	1	1			1			1				2	6	7
Transport in logistika	2		1							2		1	6	10
PV SKUPAJ	10	8	6	8	14	5	8	4	8	9	9	10	97	109

OE	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	Skupaj	I.-XII. 2020
HTZ OUTN	3	1	2	1				1	1				9	7

NEVARNI DOGODKI 2021

OE	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	Skupaj	I.-XII. 2020
Strokovne službe												1	1	2
Proizvodnja	4	3			1	1	2	2		3	4	2	22	7
Priprave	1	2	1	1		1	3	3	2	1	4	1	20	17
Zračenje in sanacija		1					2	2	1	1			6	5
JSS		1				3	1	1	1		2		8	5
JES									2	1			4	3
Transport in logistika													0	2
PV SKUPAJ	5	7	1	1	1	5	8	6	8	6	10	4	61	41

[illegible]

Število nezgod in nevarnih dogodkov po organizacijskih enotah v PV 2021/2020

uporabi zaščitnih rokavic (montaža/demontaža opreme, priprava materiala za delo, rokovanje s težkimi delovnimi sredstvi). V kategorijo nepazljivosti se uvrščajo tudi nezgode pri gibanju po jamskih prostorih (zvini, padci), pri čemer je potrebna večja previdnost zaradi specifičnega delovnega okolja (mokra in spolzka tla, neravnine v tleh, ozki prehodi, zatesnjenost).

V Premogovniku Velenje je bilo v letu 2021 zaradi nezgod pri delu z dela odsotnih 97 delavcev oz. 12 delavcev manj kakor leta 2020. Glede na težo poškodbe je bilo 93 nezgod opredeljenih kot lažja nezgoda, 4 nezgode pa kot hujša nezgoda.

Primož Vedenik

Vaja nameščanja samoreševalnega dihalnega aparata

[illegible]

Promocija varnega dela že v prvi številki rudarja leta 1953

Epidemija covid-19 v Skupini PV skozi kronologijo izdanih ukrepov

12. 3. 2020

VLADA RS RAZGLASI EPIDEMIJO COVID-19

SPLOŠNO VELJAVNI IN PRIPOROČENI UKREPI V PODJETJU (RAZKUŽEVANJE ROK, RAZDALJA, ZRAČENJE PROSTOROV)

12. 10. 2020

- MASKE V ZAPRTIH PROSTORIH, VZDRŽEVANJE DISTANCE 1,5 M
- MERJENJE TEMP. Z IR-KAMERO PRED VSTOPOM V PODJETJE
- DODATNO DNEVNO RAZKUŽEVANJE KRITIČNIH MEST
- UKINITEV KAVNIH AVTOMATOV IN TOPLE MALICE
- ODREJANJE DELA OD DOMA ZA ADMINISTRACIJO, OSTALI 1 OSEBA NA PISARNO
- KOMUNIKACIJA PREKO TELEFONA ALI VIDEOPOVEZAV, FIZIČNI SESTANKI UKINJENI
- PREPOVED NENUJNIH OBISKOV
- OSVEŠČANJE/OPOZARJANJE ZAPSOLENIH PREKO SZOJ O SPOŠTOVANJU UKREPOV

19. 10. 2020

- OBVEZNA UPORABA MASKE POVSOD ZNOTRAJ VAROVANEGA OBMOČJA
- PRILAGOJEN UVOZ/IZVOZ V JAMO, MAX. ŠT. OSEB V KLETKI GHH

9. 12. 2020

- OSEBNA RAZKUŽILA ZA JAMO
- OZNAČBE 1,5 M NA TLEH V ČAKALNIH VRSTAH (MALICA, VHOD/IZHOD JAMA)
- POOSTREN NADZOR UPORABE MASKE IN SPOŠTOVANJE DISTANCE 1,5 M S STRANI NTO
- ODSTRANITEV KLOPI V PREZIVNICI, PREPOVED MEŠANJA DELOVNIH SKUPIN (MEHURČKI)
- OBVEZNA UPORABA ROKAVIC V JAMI
- DNEVNO RAZKUŽEVANJE KLETKE GHH IN SEDEŽNICE ZA PREVOZ LJUDI V JAMI

APRIL/MAJ 2021

- ZAČETEK CEPLJENJA ZA ZAPOSLENE

24. 6. 2021

- GLAVNO SPROŠČANJE UKREPOV V PODJETJU Z USMERITVAMI HSE
- UKINITEV MASKE, GLAVNI UKREP JE SKRB ZA HIGIENO/RAZKUŽEVANJE
- DISTANCA 1,5 METRA

8. 9. 2021

- ZAČETEK 4. VALA EPIDIMIJE
- PONOVA UVEDBA MASKE V ZAPRTIH PROSTORIH
- POGOJ PCT (ODLOK VLADE) – HITRO TESTIRANJE NA 7 DNI ZA OPRAVLJANJE DELA

1. 11. 2021

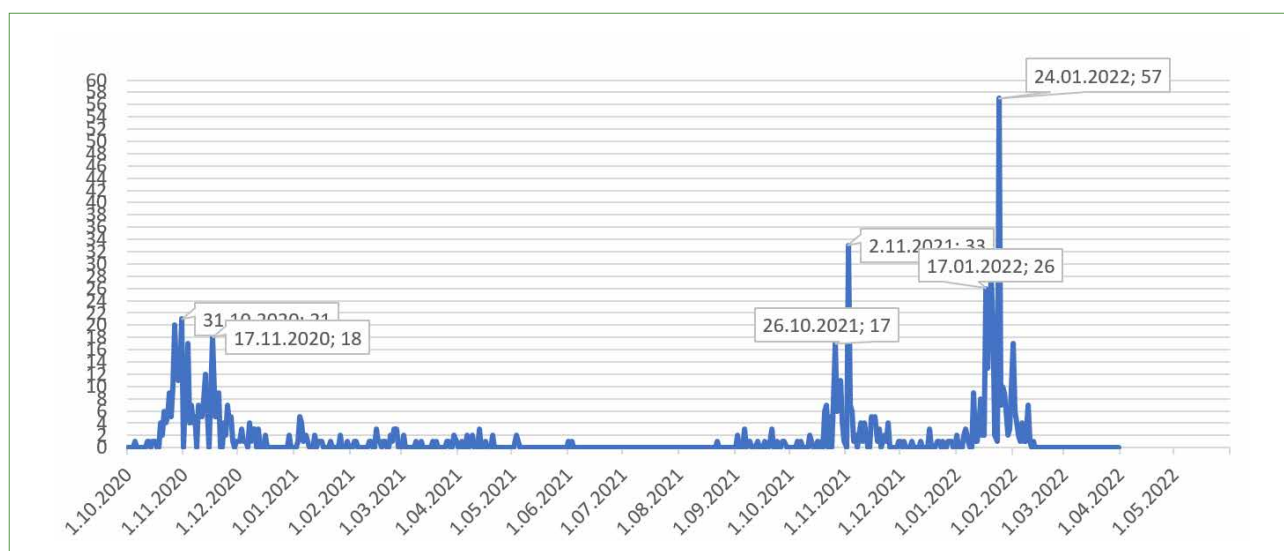
- HITRO TESTIRANJE NA 48 UR ZA OPRAVLJANJE DELA

8. 11. 2021

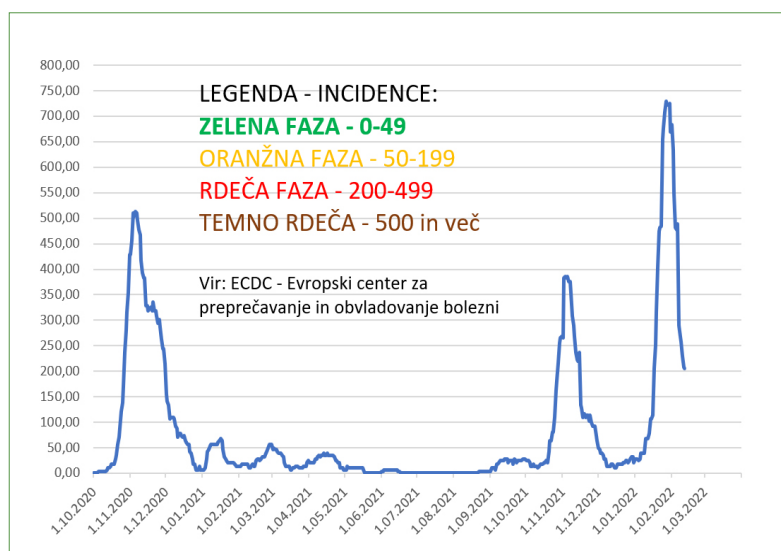
- POGOJ PCT – ODLOK VLADE – PREVERBA POGOJA PCT V JAVNEM ŽIVLJENJU IN NA DELOVNEM MESTU

1. 1. 2022

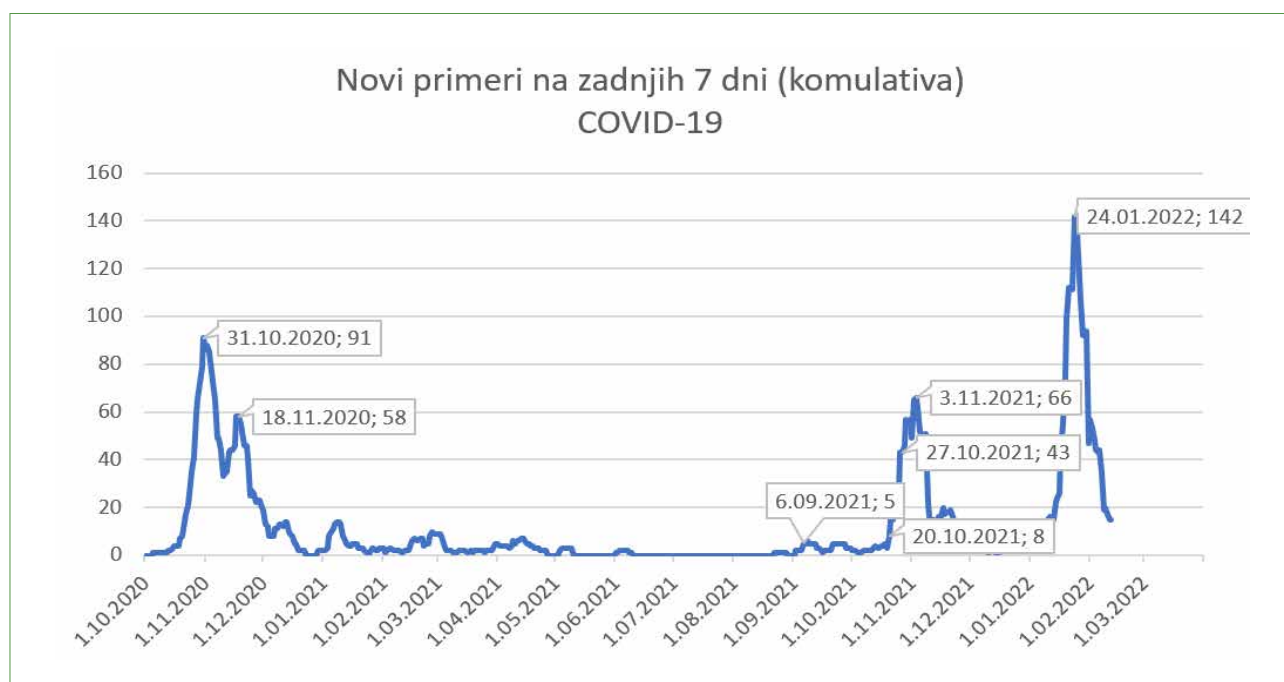
- ZAČETEK 5. VALA EPIDIMIJE – OMIKRON

Novi primeri okužb na dan v Skupini PV

14-dnevna incidenca okužb v Skupini PV

Novi primeri okužb na zadnjih 7 dni kumulativa

POGOVOR: dr. Viktor Vračar, generalni direktor HSE

Skupina družb HSE na poti k najbolj agilni in prilagodljivi energetske skupini

dr. Viktor Vračar, generalni direktor HSE

HSE je vstopil v enaindvajseto leto obstoja. Dopolnil bo torej ameriško polnoletnost, se z novim logotipom čisto po evropsko prebarval v zeleno in čisto po slovensko, počasi in previdno, začel delati korake v svoje tretje desetletje, ki bo predvsem tranzicijsko. Pot, po kateri bo stopal, je tlakovana s preteklimi dosežki, pa tudi nekaterimi razpokami, ki jih je potrebno zapolniti. Je ovinkasta in mestoma nepregledna, zdaj širša, zdaj ožja, včasih, žal, tudi komaj prehodna.

A tako pač v energetiki je in v HSE smo naše načrte brez oklevanja postavili na to zanimivo pot, na kateri vidimo polno okolju prijaznih projektov, novih lokacij in novih sodobnih produktov.

Dr. Viktor Vračar, generalni direktor HSE, pravi, da bomo čez dvajset let, ko bomo obeležili štirideseto obletnico, optimizirana, agilna in zelo fleksibilna energetska družba, ki bo med ključnimi proizvajalci električne in drugih sinergijskih oblik energije iz okolju prijaznih tehnologij ter velik dobavitelj energije ter energentov na debelo in na drobno.

Panoga energetike, v kateri bo skupina HSE dominantna, pa bo seveda v celoti »zelena« in povezana z drugimi panogami, kot denimo s transportom. Za to imamo ne le znanje in izkušnje ter jasno vizijo in cilje, temveč predvsem več kot tri tisoč dvesto zavzetih zaposlenih, s katerimi stopamo na pot do doseganja teh ciljev.

🕒 **Generalni direktor HSE ste že leto in pol, pred tem ste bili leto in pol poslovni direktor in še prej tri leta član Nadzornega sveta HSE. Družbo in skupino HSE ste v tem času dodobra**

spoznali. Kako bi ju opisali v nekaj stavkih? Katere očitne spremembe so se zgodile v skupini, med zaposlenimi, denimo, v zadnjih petih letih?

Skupino HSE predstavlja več kot tri tisoč dvesto zaposlenih in le njihovo uglašeno delovanje lahko doprinese k poslovnemu in tržnemu uspehu vsake posamezne družbe ter skupine HSE kot celote. Ocenjujem, da se je ta uglašenost sodelavk in sodelavcev na ravni skupine v zadnjih letih izboljšala, povezanost pa okrepila. Zagotovo je k temu deloma pripomoglo združevanje

poslovnih procesov, do katerega je velik del zaposlenih sprva čutil odpor, a se je s časom izkazalo, da je bila odločitev o poenotenju prej podvojenega dela pravilna. V zadnjem obdobju pa k povezovanju zaposlenih pristopamo bolj naravno, mehko: preko skupnih projektov in sodelovanja na operativni ravni, kolegijev posameznih strokovnih področij in skupnih izobraževanj. Sodelovanje želimo v prihodnje še okrepiti, saj sem prepričan, da je to ena naših glavnih prednosti: neprecenljivo strokovno znanje in izkušnje, ki se s skupnimi projekti poglobljajo, vse to pa vpliva tudi na zavzetost pri opravljanju dela. Posebej želim izpostaviti še bazen ključnih kadrov, v katerem se bodo kalili najbolj obetavni sodelavci in sodelavci. Na ravni skupine izvajamo tudi mesečne Megavatne urice, izobraževalna srečanja, preko katerih zaposlenim predstavimo različne projekte družbe in skupine HSE. In končno, veseli me, da se organizacijska klima tako na ravni krovne družbe kot na ravni celotne skupine HSE nenehno izboljšuje.

Energetski trgi so v zadnjih letih vse bolj dinamični, v družbah skupine HSE pa se trudimo čim bolj učinkovito prilagoditi tako, da postajamo agilni in fleksibilni na vseh področjih delovanja.

● **Prvi meseci leta so čas za obračun z letom, od katerega smo se poslovili. Kako bi ocenili poslovanje družbe in skupine HSE v letu 2021? Kaj je tisto, na kar smo lahko posebej ponosni?**

Z veseljem lahko povem, da smo leto 2021 kljub podivjanim cenam emisijskih kuponov, ki bremenijo našo termomodivizijo, ter tudi nekaj izzivom s področja tehnične zanesljivosti obratovanja, končali uspešno. Med večjimi mejniki lahko omenim 261 milijonov evrov vredno poravnavo z družbo General Electric, podpis pogodbe o nakupu večinskega deleža v družbah ECE in Energija Plus ter položitev temeljnega kamna za največjo sončno elektrarno v Sloveniji, SE Prapretno.

Minulo leto je bilo po svoje tudi leto rekordov, ki so jih na račun dobre hidrologije v prvi polovici leta dosegale predvsem hidroelektrarne DEM in SENG. Znale so tudi že prve, konsolidirane, a še nerevidirane številke: v letu 2021 so bili čisti prihodki od prodaje višji za 55 odstotkov in so presegli 2,8 milijarde evrov, ustvarjeni EBITDA pa je približno 350 milijonov evrov, kar je

2,5-krat več od načrtovanega. K temu je pripomogla omenjena poravnava z GE in visoke cene električne energije na trgih ob zadovoljivem obratovanju naših hidroelektrarn in termoelektrarn ter uspešno obvladovanje visoke tržne volatilnosti predvsem v zadnjem kvartalu leta 2021.

● **Lansko leto se je družini HSE pridružila nova družba, ECE. Z njo smo stopili tudi na maloprodajni trg električne energije. Katere aktivnosti se bodo na tem področju odvijale v prihodnje? Kako ste na HSE organizirali delo na področju maloprodaje?**

Družba ECE se je uradno priključila skupini HSE konec oktobra minulega leta. Naše sodelovanje poteka zelo dobro. V letu 2022 bo glavna naloga uskladitev procesov med HSE in ECE, pri čemer se bo ECE osredotočil na prodajne procese končnim odjemalcem, HSE pa v vodenje in upravljanje portfeljev ter digitalizacijo in razvoj novih prodajnih produktov za končni oz. drobnoprodajni trg. Skupaj z nadgradnjo trgovanja še s plinom v družbi HSE se predvideva tudi večja prodaja končnim odjemalcem preko naše nove družbe.

Poleg prodaje energentov bodo aktivnosti potekale tudi na prodaji in razvoju celovitih energetskih rešitev, kot so sončne elektrarne, sistemi ogrevanja in podobno ter e-mobilnosti z vzpostavljanjem izravnave proizvodnje in porabe na ravni celotne skupine HSE. Po priključitvi družbe Energija Plus, ki se je nadejamo tekom leta 2022, bomo nadaljevali z izkoriščanjem sinergij z vključevanjem vseh družb v skupini HSE.

● **Letošnje leto bo tudi leto novih projektov. Že spomladi predvidoma v omrežje pošljemo prve MWh električne energije iz Sončne elektrarne Prapretno. Katere projekte v prihajajočem obdobju bi še izpostavili?**

Glavna naloga skupine HSE je zagotavljanje zanesljive proizvodnje električne energije, ki je predpogoj za zanesljivo oskrbo Slovenije z električno energijo. Temu primarnemu cilju služijo vsi naši prihodnji projekti, vlagali pa bomo predvsem v tiste, ki so ekonomsko in okoljsko upravičeni. V tiste torej, ki bodo v zadostni meri donosni, hkrati pa skladni s sprejetimi strateškimi usmeritvami na področju razogljičenja

družbe in trajnostnega razvoja.

Sončna elektrarna Prapretno je res izjemen primer uporabe degradirane območja in s tem pravičnega prehoda premogovne regije v lokacijo za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov. Ni pa edini: v skupini HSE imamo v gradnji ali v pripravi več projektov za izkoriščanje sončne, vetrne in tudi geotermalne energije. Izpostavil bi sončno elektrarno Zlatoličje-Formin, katere druga faza je v gradnji, tretja, obsežnejša, pa v pripravi, kjer bomo tako kot na projektu gradnje HE na srednji Savi letos nadaljevali s postopki umeščanja v prostor.

Projekte za izkoriščanje energije sonca in vetra imajo poleg Dravskih elektrarn Maribor tudi v Soških elektrarnah Nova Gorica. Njihove hidroelektrarne bodo letos podvržene številnim rekonstrukcijam, npr. mHE Hubelj, medtem ko na več kot osemdeset let stari HE Doblar poleg menjave sekundarnih sistemov načrtujejo tudi vzpostavitev muzejske dejavnosti. Kar zadeva našo termomodivizijo, ki jo tvorita Premogovnik Velenje in Termoelektrarna Šoštanj, pa bo najpomembnejši projekt začetek priprav na prestrukturiranje obeh družb, skladno s sprejeto nacionalno strategijo za izstop iz premoga. Želimo si tudi čimprej sprejetje zakona o postopnem prestrukturiranju Premogovnika Velenje, ki bo zagotovil finančne vire za nadzorovano razogljičenje Slovenije. V Termoelektrarni Šoštanj preučujemo razvoj tehnologije na področju zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida ter načrtujemo postavitev pilotne tovrstne naprave, po možnosti še v tem letu. Predvidevamo tudi sodelovanje pri več konzorcijskih raziskovalno-razvojnih projektih, vezanih na vodikove tehnologije in izkoriščanje geotermalne energije.

»V letu 2021 so bili čisti prihodki od prodaje višji za 55 odstotkov in so presegli 2,8 milijarde evrov, ustvarjeni EBITDA pa je približno 350 milijonov evrov, kar je 2,5-krat več od načrtovanega.«

● **Omenili ste projekt gradnje HE na srednji Savi, pri katerem pa se od leta 2020, ko smo podpisali koncesijsko pogodbo, ni kaj dosti premaknilo. Katere ovire je treba še premakniti in kdaj pričakujete začetek gradnje?**

Gre za pomembno potencialno nalož-

bo v pridobivanje električne energije iz obnovljivih virov in zniževanje emisij toplogrednih plinov. Hidroelektrarne na srednji Savi bodo, ko bodo seveda v celoti zgrajene, po predvidevanjih proizvedle dodatnih 1.105 GWh električne energije, kar bo zadoščalo za oskrbo 250 tisoč gospodinjstev. Projekt je v fazi, ko potekajo ključni premiki, a v sferah, kjer je to manj vidno, saj poteka umeščanje v prostor prvih treh elektrarn, Suhadol, Trbovlje in Renke. Tehnični strokovnjaki HSE in partnerskega podjetja HESS trenutno skupaj s sodelavci iz našega infrastrukturnega podjetja HSE Invest pospešeno projektirajo in sočasno pripravljajo celovito poročilo o vplivih na okolje. Izvajamo trideset zahtevnih študij celovite presoje vplivov na okolje, katerih ugotovitve nam bodo pomagale najti optimalne rešitve pri načrtovanju elektrarn na način, da bo poseg v naravo izveden v najmanjši možni meri. Hidroelektrarne so večnamenski objekti, pri njihovem umeščanju mislimo tudi na ureditev prostora za živali in rastline ob in v vodi. Umeščanje prvih treh elektrarn v prostor, kjer se v kanjonu srečujejo cesta, železnica in Sava, je pomembno posebej za lokalne prebivalce, saj pomeni tudi urejanje lokalnih cest, ki so zaradi naravnih pojavov marsikje v zelo slabem stanju. Uredili bomo tudi območja, kjer poplavlja, in dno reke zaščitili pred erozijo.

Gradnja se bo tako lahko pričela, ko projektanti končajo z delom in bomo pridobili vsa dovoljenja, ki jih terjajo upravni postopki. Skupaj tri hidroelektrarne in sončna elektrarna na planoti Prapretno pomenijo začetek zelene transformacije zasavske regije, ki je bila v preteklosti okoljsko izjemno obremenjena, naši novi projekti pa regijo, Slovenijo in Evropo vodijo k ogljični nevtralnosti.

☛ **Skupina HSE je največji slovenski proizvajalec električne energije iz OVE in načrtov na tem področju je res veliko. Predvsem Dravske elektrarne Maribor imajo veliko razvojnih projektov za postavitev novih enot za proizvodnjo t. i. zelene elektrike: vetrne, geotermalne, sončne elektrarne. Jih podpirate? Kateri od naštetih bi lahko bil najhitreje realiziran?**

Podpiram tako prizadevanja Slovenije kot aktivnosti naših družb v skupini

HSE v smeri razogljičenja. Projekti na področju obnovljivih virov energije so korak v pravo smer. Po načrtih bi lahko Dravske elektrarne Maribor v drugi polovici tega desetletja za približno četrtno dvignile instalirano moč elektrarn ter posledično povečale proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, kar je vsekakor cilj tako DEM kot celotne skupine HSE.

Dejstvo je, da imajo Dravske elektrarne Maribor trenutno odprtih kar devetnajst razvojnih projektov in potrebno bo narediti pregled ter razumno selekcijo tistih, ki so ekonomsko upravičeni in tehnološko izvedljivi. Zagotovo bo že v letošnjem letu začel obratovati manjši del, t. i. druga faza sončne elektrarne na dovodnih in odvodnih kanalih hidroelektrarn Zlatoličje in Formin z instalirano močjo 2,5 MW. Identificiranih je bilo še več drugih lokacij – večinoma gre za degradirana območja – kjer bi lahko stale nove sončne elektrarne. Poleg tega DEM načrtuje tudi postavitev treh vetrnih parkov na območju severovzhodne Slovenije. Na zadnji seji nadzornega sveta sem jih dodatno spodbudil k pohitrnosti aktivnosti postavitve pilotnega vetrnega generatorja na območju Občine Muta, ki bi lahko služil kot vzorčni primer proizvodnje električne energije iz vetrne energije ter sobivanja takšne proizvodne enote z naravo in ljudmi. Pospešeno delajo tudi na pilotnem projektu uporabe suhe vrtine za koriščenje geotermalne energije za pridobivanje električne energije, ki bo po načrtih realiziran letos. Tudi koriščenje globoke geotermije je področje, ki bo imelo v prihodnjih letih ob predpostavki uspešnega pridobivanja podpornih EU sredstev lepo perspektivo. Geotermalna energija je namreč stanovit vir, kjer lahko proizvodnja poteka skoraj vse dni v letu.

☛ **Na ravni EU je sprejeta taksonomija, ki določa, katere dejavnosti in tehnologije omogočajo zeleni prehod. Kako ocenjujete EU taksonomijo in kakšen vpliv bo imela na poslovanje SHSE?**

EU taksonomija še ni v celoti sprejeta, vendar lahko že zdaj z gotovostjo trdimo, da bo pomembno vplivala na delovanje energetskih družb. Cilj taksonomije je, da preusmeri evropska sredstva in zasebni kapital v tiste investicije oziroma tehnologije, ki bodo omogočile zeleni prehod in dosegale ambicioznih

podnebnih ciljev. Med te štejemo verigo HE na srednji Savi, sončne, vetrne elektrarne ter naše pilotne projekte v geotermalno in vodikove tehnologije, morda tudi v uplinjanje za pridobivanje sinteznih plinov.

Glede na energetske mešanice in omejene naravne danosti Slovenije pa menim, da je tudi plinska tehnologija, v obliki neposrednega koriščenja v plinsko-parnih kogeneracijah ali preko pirolize zemeljskega plina, tista, ki nam lahko pomaga doseči ambiciozne evropske in nacionalne podnebnne cilje ter deloma nadomesti električno energijo iz premoga. Kot pozitivno ocenjujem uvrstitev plinske in jedrske tehnologije v taksonomijo, saj bo tudi v procesu opuščanja premoga za ohranjanje zanesljivosti oskrbe potrebno zagotoviti ustrezne fleksibilnosti iz nizkoogljičnih virov kot protiutež povečanemu obsegu nestanovitne proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Ključno vlogo plina kot prehodnega vira za doseganje podnebnih ciljev za leto 2030 je decembra 2020 potrdil tudi Evropski svet, pomembno vlogo zemeljskega plina kot prehodnega energenta v prehodu v brezogljično gospodarstvo pa izpostavlja tudi nedavno sprejeti Zakon o oskrbi s plini.

»Podpiram tako prizadevanja Slovenije kot aktivnosti naših družb v skupini HSE v smeri razogljičenja. Projekti na področju obnovljivih virov energije so korak v pravo smer.«

☛ **Ali bodo vsi naši bodoči projekti oziroma razvojne investicije v skladu s taksonomijo?**

V skupini HSE aktivno podpiramo Pariški podnebni sporazum in se zavzemamo za podnebno nevtralnost do leta 2050, zato vse naše investicije v bodoče proizvodne kapacitete slonijo na brez ali nizkoogljičnih tehnologijah. Kot takšne bodo, verjamem, skladne tudi z EU taksonomijo. To nam bo omogočilo dostop do investicijskih sredstev. Želim si, da bi takšni projekti dobili tudi prednost pri umeščanju v prostor, saj je to največja težava pri načrtovanju zelenih projektov. Za zaposlene v Skupini HSE pa naštetu pomeni novo obveznost in nekaj več dela s poročanjem, saj bo od naslednjega leta to obvezni sestavni del letnega oziroma trajnostnega poročila.

☛ **Ali menite, da obstaja možnost oživitve projekta SRF – sosežiga?**

Želel bi si, da bi ta možnost obstajala, vsaj dokler bodo fosilni bloki v TEŠ delovali na tradicionalni način, ker je v širšem družbenem kontekstu takšen sosežig učinkovit in okoljsko sprejemljiv ter bi moral biti tudi sprejet v okviru vzpostavitve načel krožnega gospodarstva. Projekt je bil, ne glede na prevladujoče javno mnenje, dober, tako v tehničnem, okoljskem kot finančnem smislu. A brez soglasja ključnega deležnika – lokalne skupnosti – ga, žal, ne bo.

🔍 Kakšni so torej načrti z energetskega lokacijo v Šaleški dolini po prenehanju odkopavanja premoga?

Skladno s sprejeto nacionalno strategijo izstopa iz premoga bo pripravljen načrt naložb v tehnologije, ki bodo temeljile na obnovljivih virih energije. Energetska lokacija v Šaleški dolini ima velik potencial za razvoj novih dejavnosti, projektov in ohranitev delovnih mest na različnih področjih, posredno ali neposredno povezanih z energijo, od fotovoltaike, vodika, vodnega potenciala, strojništva, elektrotehnike, mehatronike ... seveda upoštevajoč smernice na področju trajnostnega razvoja in razogljičenja družbe. K pripravi konkretnih načrtov smo v HSE, TEŠ in PV pristopili že lani, saj že nekaj časa preučujemo različne možnosti na področju energetske izrabe sonca, biomase in geotermalne energije za proizvodnjo električne energije ter uporabo vodika, zajema in rabe ogljikovega dioksida. Tako bi lahko v TEŠ vsaj delno nadomestili obratovanje na primarni energent, premog, tudi v primeru, če denimo PV ne bi mogel zagotavljati zadostnih količin premoga oz. po zaprtju premogovnika.

🔍 Aktivnosti in dejanja, povezana z implementacijo nacionalne strategije za izstop iz premoga, ter težko pričakovani Zakon o postopnem zapiranju PV pa bodo vplivali na celotno množico deležnikov, najbolj pa na zaposlene v skupini HSE. Ne samo na tiste iz PV in TEŠ.

Zagotovo. Premogovnik Velenje in Termoelektrarna Šoštanj sta neločljiva člena skupine HSE in s tem varne in zanesljive oskrbe Slovenije z električno energijo. Neposredno omenjene aktivnosti na zaposlene v ostalih družbah sicer ne bodo vplivale, ne smemo pa zanemariti posrednega vpliva, ki se bo po mojem mnenju odražal predvsem

v zaskrbljenosti, dvomih, morda tudi slabi volji.

Dejstvo je seveda, da letnica 2033 ne pomeni takratnega dokončnega zaprtja Premogovnika Velenja in Termoelektrarne Šoštanj, saj bodo zapiralna dela trajala vsaj še dve desetletji. V HSE skrb za socialno varnost zaposlenih postavljamo na prvo mesto in bo tudi v tem občutljivem obdobju ostala prioriteta. Z zaposlenimi v skupini HSE bomo še naprej redno komunicirali o vseh s prestrukturiranjem termodivizije pomembnih temah in prelomnicah. Vsa naša prizadevanja bodo usmerjena v to, da bo socialno pravičen prehod v brezogljično družbo čim manj stresen. Trudili se bomo z uvajanjem novih tehnologij ohraniti energetskega lokacijo v Šaleški dolini.

»Energetska lokacija v Šaleški dolini ima velik potencial za razvoj novih dejavnosti, projektov in ohranitev delovnih mest na različnih področjih, posredno ali neposredno povezanih z energijo, od fotovoltaike, vodika, vodnega potenciala, strojništva, elektrotehnike, mehatronike ... seveda upoštevajoč smernice na področju trajnostnega razvoja in razogljičenja družbe.«

🔍 HSE je leta 2021 praznoval 20. obletnico. Kakšnih bo prihodnjih dvajset let. S čim se bomo kot skupina lahko pohvalili leta 2041?

S tem, da bomo agilna in zelo prilagodljiva energetska skupina, optimizirana za takratne še veliko bolj dinamične razmere v energetiki. Skupina HSE bo takrat v celoti razogljičena in digitalizirana. Verjamem, da bo ostala največji domači proizvajalec energije in bo fleksibilno uravnavala svojo raznovrstno bilančno skupino ter delovala po najvišjih okoljskih standardih. Lokaciji TEŠ in PV bosta sanirani. Uspešno bomo zgradili verigo hidroelektrarn na srednji Savi, v prostor pa umestili desetine vetrnih in sončnih parkov ter vzpostavili geotermalne kogeneracije. Skupina HSE bo tudi največji proizvajalec zelenega vodika v Sloveniji ter največji slovenski prodajalec električne energije na debelo in na drobno. V proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov na prebivalca bomo med vodilnimi v EU, hkrati pa bomo tudi najboljši slovenski delodajalec. Skratka, odločno gremo po poti, da postanemo odlični po številnih merilih.

»V HSE skrb za socialno varnost zaposlenih postavljamo na prvo mesto in bo tudi v tem občutljivem obdobju ostala prioriteta.«

mag. Petja Rijavec,
strokovna sodelavka za korporativno
komuniciranje skupine HSE

Viktor Vračar, doktor znanosti s področja poslovanja in organizacije ter diplomirani inženir elektrotehnike, se s skupino HSE spoznava od leta 2016: sprva je kot član nadzornega sveta družbe bdel nad njenim poslovanjem, od leta 2019, ko je prevzel funkcijo poslovnega direktorja, pa je v načrtovanje in izvajanje poslovanja tudi aktivno vključen. Ob vstopu v drugo poslovno leto, odkar vodi družbo, je lahko na njene dosežke, skupaj s še dvema članoma posloводства HSE, ponosen: uspešno zaključena arbitraža z General Electric, nakup družbe ECE ter podpisana pogodba za nakup še družbe Energija Plus, skorajšnji zaključek gradnje največje slovenske sončne elektrarne ter začetek gradnje še nekaj drugih sončnih elektrarn, sproženi postopki umeščanja v prostor za več drugih novih OVE proizvodnih kapacitet, začetek postopkov, povezanih z razogljičenjem Slovenije, vzpostavitev sodelovanja pri več konzorcijskih razvojno-raziskovalnih projektih. Interno pa dobra organizacijska klima in motivirani sodelavci, ki kljub še vedno prisotnim epidemiološkim razmeram k projektom pristopajo zavzeto in odgovorno.

V letu, ki se je izteklo, je dopolnil petdeset let. Da so to nova dvajseta, je seveda mit, a vendar svojo kondicijo redno vzdržuje. Rad prebere kakšno knjigo, najraje zgodovinsko, ker pravi, da je zgodovina poučna in se ponavlja. Je tudi habilitiran visokošolski višji predavatelj, s čimer vzdržuje stik z akademsko sfero. Verjame, da je združevanje teorije in prakse pomembno za uspešen management in vodi k večji konkurenčnosti družbe, v kateri deluje.

Novi kadri, dobrodošli!

Dobro usposobljeni, motivirani in zavzeti zaposleni so ogrodje vsakega podjetja, zato se zavedamo pomena promocije in privabljanja novih kadrov, ki bodo ključni za delovanje podjetja tudi v prihodnjih desetletjih, ko bomo soočeni z novimi izzivi v luči prestrukturiranja.

V Skupini PV za nemoteno delovanje potrebujemo ustrezen kader, zato še vedno zaposlujeemo in štipendiramo. Na področju rudarstva, strojništva in elektrotehnike smo zgolj v letu 2021 v Skupini PV skupno zaposlili 102 nova sodelavca. Trend zaposlovanja oz. nadomeščanja upokojenih sodelavcev bomo nadaljevali tudi v prihodnje, saj za zagotavljanje stabilne proizvodnje potrebujemo ustrezen kader. (foto: Miran Beškovnik)

Veliko pozornosti namenjamo predstavitvi poklicev

Z namenom pridobivanja kadra veliko pozornosti namenjamo predstavitvi poklicev našim bodočim dijakom, ki se šele odločajo za svojo karierno pot. Učencem zaključnih razredov osnovne šole naše podjetje že vrsto let predstavljamo v okviru dneva odprtih vrat, ki ga organiziramo v mesecu decembru v čast naši zavetnici rudarjev sv. Barbari. V lanskem letu smo zaradi epidemije dan odprtih vrat izvedli na daljavo in v ta namen posneli promocijski film, v katerem smo predstavili naše podjetje in vizijo ter nagovorili bodoče dijake k vpisu v rudarske programe. Februarja

pa smo se tudi letos predstavili na informativnih dnevih Šolskega centra Velenje, na katerih smo v sodelovanju s Šolo za strojništvo, geotehniko in okolje bodočim dijakom predstavili naše podjetje, štipendijske ugodnosti in praktično usposabljanje z delom v podjetju.

Tudi v obdobju zapiranja Premogovnika bomo še vedno potrebovali rudarske poklice

»Programi s področja rudarstva in geotehnologije so specifični, v okviru Šolskega centra Velenje deluje edina šola v Sloveniji, ki izobražuje za omenjeni področji,« je povedal **direktor Šolskega centra Velenje Janko**

Pogorelnik. »Naš šolski center je največja izobraževalna institucija v SAŠA regiji in eden največjih v Sloveniji. V preteklosti je nastal iz potreb strokovnega izobraževanja s področja rudarstva oz. premogovništva.«

Še vedno izobražujemo bodoče geotehnike in geostrojnike rudarje, ki se po končanem izobraževanju zaposlijo v Premogovniku Velenje, ki je v naši dolini, po številu dodeljenih štipendij, še vedno največji štipenditor. Omenjena izobraževalna programa, ki sta bila prenovljena leta 2008, pa omogočata tudi izvajanje strokovnih modulov za izvajanje oz. opravljanje površinskih del v kamnolomih, peskokopih, pri tunelogradnjah, delih v geotehničnem laboratoriju itd.«

Pogorelnik je še dodal, da vsako leto na šoli izvajajo prekvalifikacije in dokvalifikacije za že zaposlene v Premogovniku Velenje, tudi v teh časih, ko je prihodnost energetike v naši dolini nekoliko negotova. »Čeprav je v nacionalni strategiji določena letnica 2033 za prehod iz premoga, bo sledilo še večletno obdobje zapiranja premogovnika, pri čemer bodo prav tako potrebni strokovnjaki z različnih področij, med drugim tudi geotehniki in geostrojniki rudarji.«

Štipendije podelili vsem, ki so zanje zaprosili

»Za uspešno delovanje proizvodnega procesa potrebujemo kvalificirane zaposlene v programih geostrojnik rudar, geotehnik, mehatronik operater, strojnih mehanik, strojni tehnik, električar in elektrotehnik,« pa je poudarila **vodja področja Kadri in plače v Premogovniku Velenje mag. Irena Vodopivec** in dodala, da imamo v šolskem letu 2021/2022 v Skupini PV 83 štipendistov v rudarskih, strojnih in elektroprogramih. »V letošnjem šolskem letu smo štipendije podelili vsem, ki so zanje zaprosili in se šolajo v naših štipendijskih programih. Trenutno usposabljam tudi 16 vajencev v programih strojni mehanik, električar in mehatronik operater. Pomemben vir bodočih zaposlenih predstavljajo tudi naši praktikantje, ki pri nas opravljajo obvezno prakso in praktično usposabljanje z delom. V letu 2021 je prakso pri nas opravljalo 95 dijakov in 15 študentov različnih usmeritev pod vodstvom dobro usposobljenih mentorjev in inštruktorjev.«

Še vedno zaposlujemo

Poleg zagotavljanja bodočih kadrov iz štipendijskih virov smo v lanskem letu zaposlili preko 100 novih sodelavcev, saj se zavedamo, da bomo za uresničitev jasne vizije potrebovali usposobljene in zavzete zaposlene tudi v prihodnje. Trend zaposlovanja oz. nadomeščanja upokojenih sodelavcev bomo nadaljevali tudi v prihodnjih letih, saj za zagotavljanje stabilne proizvodnje potrebujemo ustrezen kader.

Tadeja Jegrišnik in Ajda Kolar

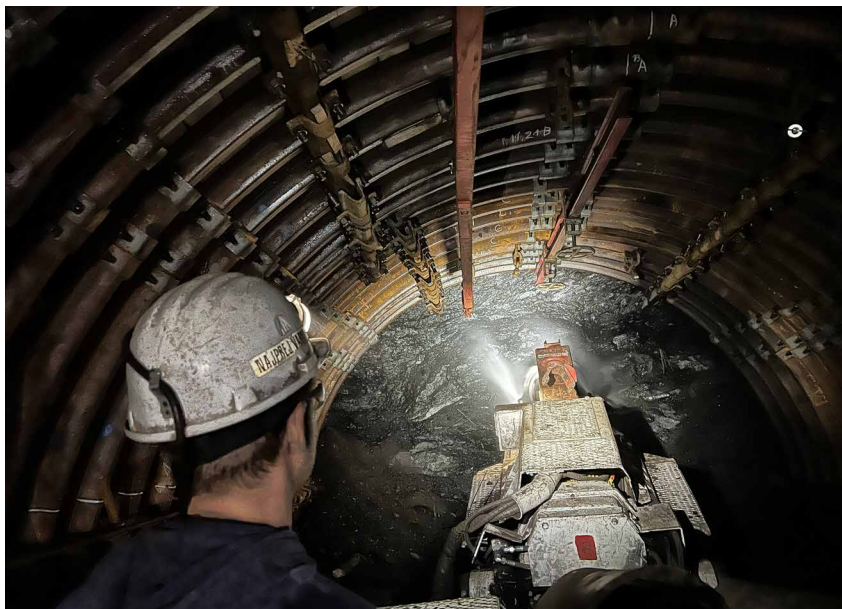
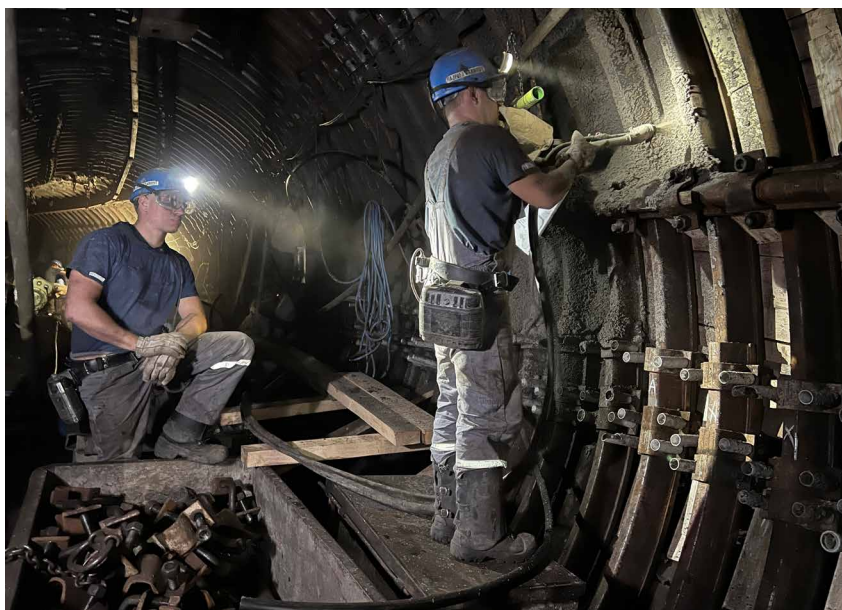

foto: Aleksander Kavčnik

Željko Grgić

»Najprej varnost, potem vse ostalo«

Potrpežljiv, vztrajen in vselej dobre volje, takšen je naš tokratni sogovornik Željko Grgić, ki se je kolektivu Premogovnika Velenje pridružil leta 1994. Vseskozi je zaposlen v obratu Proizvodnja. Željka, ki je že od malega roker po duši, že vrsto let spremljajo predvsem kitare, pa naj bodo te akustične ali električne. Rad stopi tudi na različne odre, kjer s prijatelji preigravajo številne blues in rock'n roll uspešnice. Željko, ki sicer prihaja iz Haloz, je pravi knap in ponosen del naše »rudarske družine«. Vselej z veseljem in ponosom obleče rudarsko uniformo. Ponosen pa je tudi na Premogovnik Velenje, ki, kot sam pravi, diha s Šaleško dolino. Neizmerno ponosen je tudi na svojo družino, na izbranko Anjo ter sinova Anžeta in Tineta. Družina je namreč tista, ki kroji njegov svet in okrog katerih se njegov svet vrti.

● Ali hranite kakšen poseben spomin na mlajša leta?

Iz otroštva me spremljajo lepi spomini, ujeti na posameznih fotografijah. Na njih je precej slikovit prikaz mojega odrasčanja v razgibanih Halozah, od koder sem doma. Kaj je lahko lepšega od brezskrbnega otroštva, ki sem ga preživel skupaj s starejšim bratom, mlajšo sestro in sosedi. Naša vas se imenuje Trdobjci in prav takšni smo poskušali biti že takrat.

● Kakšen učenec ste bili?

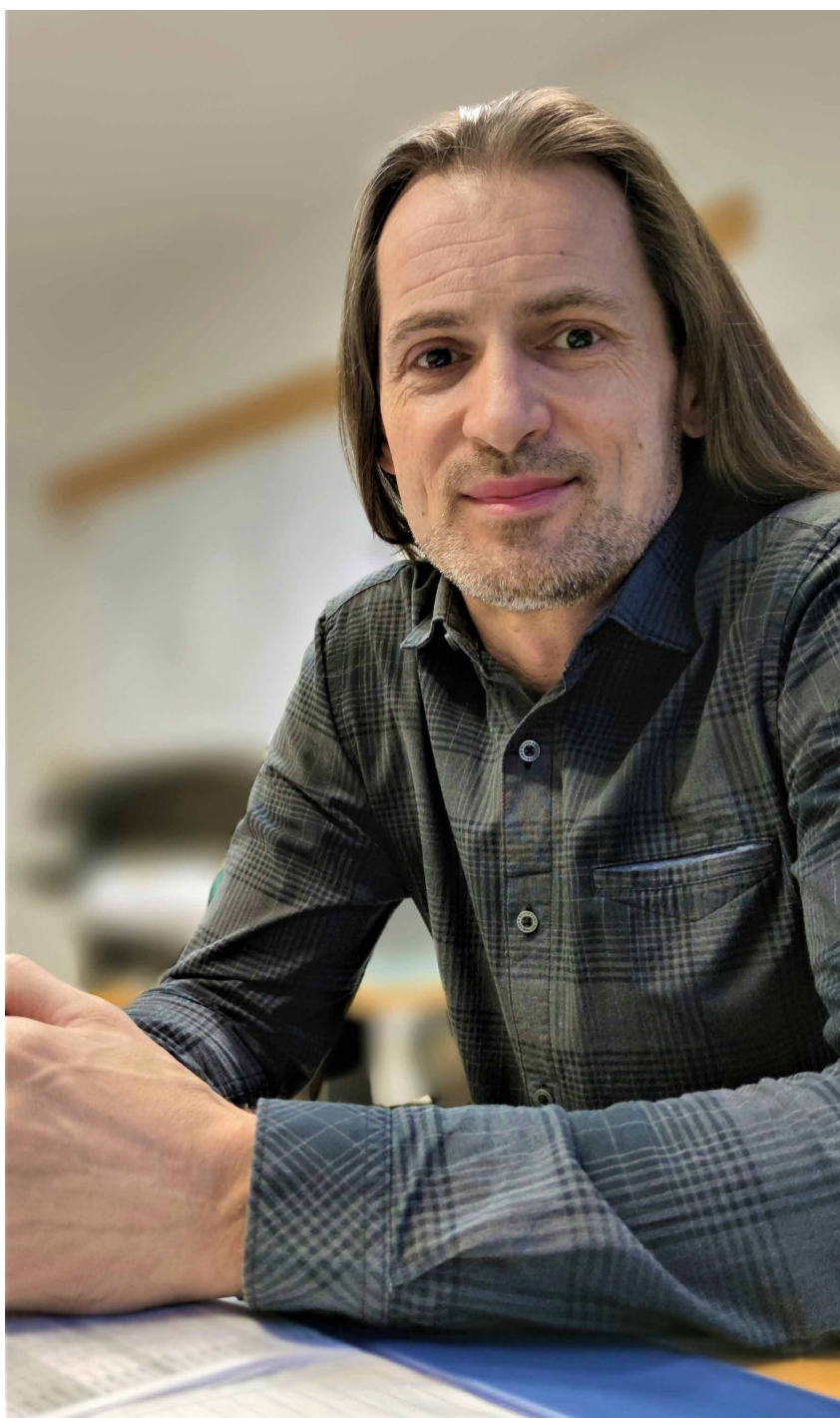
V osnovni šoli sem bil odličen učenec, šola se mi je takrat zdela mikavna. V srednji šoli pa se mi je to mišljenje nekoliko spremenilo. V mestu priložnosti me je poleg rudarstva hitro začelo zanimati še kaj drugega, pa mi je vse prevečkrat zmanjkala kakšna minutka za malo boljši uspeh. Kasneje sem ob delu poskusil nekaj od tega nadoknaditi.

● Kakšen poklic ste si želeli pri desetih letih?

Tako kot najbrž mnogi drugi sem tudi jaz kot otrok po moško sanjal, da postanem policist. Še danes pravzaprav ne vem, od kod ta želja. Morda zaradi uniforme, vpliva s filmskih platen ali kaj drugega. Tudi ob odhodu k vojakom smo si v tistih časih želeli pristati predvsem pri vojaški policiji. Potem pa sem si nekje na pol poti premislil ter na hitro zakorakal po očetovih in bratovih stopinjah. Še dobro, saj imam tako zdaj doma v omari še lepšo in elegantnejšo rudarsko uniformo, v katero se z veseljem in s ponosom napravim.

● Kje ste zaposleni in kaj počnete?

Že od leta 1994 sem zaposlen v Premogovniku Velenje, vseskozi na

obratu Proizvodnja. Po enajstih letih dela v jami zdaj že dobrih šestnajst let opravljam poklic obratnega tehnika, kjer skrbim predvsem za izdelavo Načrta obrambe in reševanja Premogovnika Velenje.

🔗 **Kako bi predstavili svoje podjetje v nekaj stavkih?**

Premogovnik Velenje je podjetje, ki diha s Šaleško dolino. V našem primeru gre za tesno povezanost gospodarstva z lokalno skupnostjo in čutiti je pripadnost drug drugemu. Tako je z roko v roki Premogovnik Velenje že dlje časa odmevna zgodba o uspehu in spada tako v Evropi kot v svetu med tiste prepoznavnejše. Širši prepoznavnosti Premogovnika je med drugim prav gotovo pripomogel tudi patent širokočelne Velenjske odkopne metode, ki je plod lastnega inženirskega znanja, izkušenj in inovativnosti skozi vsa leta. S podjetjem nekako diham tudi sam, in ja, ponosen sem, da sem zaposlen v podjetju, ki nekaj velja oz. velja nekaj več.

🔗 **Na kaj pomislite, ko se odpravljate na delo?**

Ko se odpravljam na delo, velikokrat pomislim, kako zelo drugačen in bolj brezskrben je moj prihod na delo danes, kot takrat, ko sem svoje delo še ves delovnik opravljal v jami.

Ko govorimo o rudarjenju, je samo po sebi veliko govora tudi o varnosti in nevarnostih. Danes imam pri opravljanju svojega dela v mislih najprej varnost in zdravje zaposlenih. Dotikata se vseh nas in prav vsi lahko pripomoremo, da bosta oba na najvišji ravni. Prepričan sem, da je takšno razmišljanje prava pot, zato tako zelo rad rečem: »Najprej varnost, potem vse ostalo!«

🔗 **Na koga ali kaj se pri svojem delu lahko najbolj zanesete?**

Pri svojem delu se z lahkoto zanesem na sodelavce in kolektiv, s katerim sem obdan. Priznati moram, da smo v vsem tem času uspeli najti skupni jezik. Lepo sodelujemo in najbolj všeč mi je, da si znamo prisluhniti. Vsi se zavedamo, da smo skupaj močnejši, saj več glav več ve, knapovska solidarnost pa že tradicionalno šteje veliko.

🔗 **Kaj najraje počnete v prostem času?**

V času brezdelja iz dneva v dan najraje visim in godrnjam ob svojih kitarah, z njimi sem zasvojen že iz svojih dijaških časov. Ko prsti že malo bolijo, pa uporabim še noge in odigram kakšno uro tenisa ali zavrtim pedala kolesa kam v hrib. Najraje imam, ko se mi ob vsem tem pridružita še moja sinova Anže in

Tine ter izbranka Anja. Med drugim zelo rad sedem za volan in tako se kaj hitro skupaj kam odpeljemo. Radi imamo hribe in slikovite pokrajine, ki s svojo raznolikostjo spočijejo oči. Že kot mlad sem prevozil precejšnji del Evrope, od North Capa, Portugalske, Korzike, Sicilije, Slovaške ... Ta nomadska narava je ostala v meni vse do danes. Zaenkrat si ne predstavljam oddiha, ki ni dovolj aktiven in razgiban. Zelo malo časa zdržim na enem mestu. Pravim, da bo za to še čas. Ker imam rad tudi knjige, bo prav lepo tudi takrat, ko spet pride v moje roke katera od leposlovnih bukev in me, vživetega v vlogo glavnega junaka, popelje v neki drugi čas. Če se nekoliko na kratko vrnem še nazaj h kitari, bi želel omeniti, da sem zelo hvaležen, da je tudi Premogovnik Velenje našel posluš za moj tovrstni hobi in nam s svojimi sotrpini še danes v prostoru DIK omogoča izvedbo glasbenih vaj. V teh prostorih smo tako uspeli sestaviti avtorski in »cover« repertoar ter nato za trenutek kdaj pa kdaj zaživeli svoje sanje ob delitvi odra z legendarnimi skupnimi, kot so Šank Rock, Mi2, S.A.R.S., Koala Voice, Prismojenimi profesorji bluesa, Fed Horses, John F. Doe in drugimi. Iskrena hvala in se priporočamo tudi za v bodoče.

Željkoova družina, žena Anja ter sinova Anže in Tine

● **Kdo ali kaj vam v življenju največ pomeni?**

Moja izbranka Anja, sinova Anže in Tine so tisti, ki prijetno in ljubeče krojijo moj svet in okrog katerih se moj svet vrti. Skoraj nikoli nam ni dolgčas, ves čas podpiramo drug drugega in se poskušamo razumeti. Seveda se nam dogajajo lepi in tudi tisti manj lepi trenutki. A slednjih se ne ustrašimo, saj se zavedamo, da je slabo le most oz. vez med lepim na drugi strani. Tu so še starši, ki živijo v Halozah, brat Dejan in sestra Lidija z družino pa v njihovi bližini. Hvaležen sem, da mi še danes stojijo ob strani in da ves čas ostajamo povezani. Prav tako s sorodniki z Gorenjske. Obiskujemo se, ko je to le mogoče. Zdaj že deset let živim v Skornem pri Šoštanju. Bivanje tam je nadvse prijetno, ljudje, ki me obkrožajo, pa prav tako.

● **Kdo je na vaši izbrani fotografiji?**

Na fotografiji smo Anže, Tine, Anja in jaz pri Potočki zijalki. Na naslednji fotografiji igram v velenjskem eMČe placu (foto: Andraž Bačovnik) z mojo original Telecaster Ibanez Deluxe kitaro, letnik 74 (v ozadju je sotrpini Dejan Miklavžina na bobnih, s katerim smo na glas »prerokali« veliki odrov) ter jaz z Anžetom na kolesarskem vzponu.

● **Kje bi živeli, če bi se vam izpolnile sanje?**

Če bi se mi izpolnile sanje, bi živel na drugem kontinentu, in sicer nekje na jugu ZDA (Nashville, Tennessee, Louisiana), kjer je zibelka bluesa in rock & rolla. V primeru, da bi mi kljub popolnim sanjam primanjkovalo denarja za karto, pa morda nekje na Irskem. Tamkajšnja glasbena scena je tudi »kul«.

● **V kateri kulturni ali športni ustanovi vas lahko največkrat srečamo?**

Rad si ogledam katero komično gledališko predstavo, ki zaradi česa in po čem izstopa. Z veseljem zaidem v kino in se prepustim zvočnim efektom, najraje pa zaidem na dober tuji rock koncert in si predstavljam, da na odru stojim tudi sam. Tako sem podoživel kar nekaj res legendarnih izvajalcev, kot so The Rolling Stones, AC/DC, ZZ Top, U2, Bon Jovi, Metallica, Iron Maiden, Bryan Adams, Whitesnake ... Vsak koncert je svojevrstno doživetje, ki ga denar ne more kupiti. Kar

zadeva šport, se najpogosteje zadržujem na teniških igriščih na Tenis centru Jezero, v Topolšici in pri Coti. Že kod mladostnik sem rad spremljal Edberga, Wilanderja, Beckerja, Lendlja, Agassija, Ivaniševića in nato Federerja, ki je in ostaja moj vzornik. Tudi punce so fajn igranje, pa sem tako kasneje to svoje zanimanje in interes skozi začetni in nadaljevalni tečaj športnega društva prenesel na igrišče.

● **Katere so tri vaše dobre lastnosti?**

Izpostavil bi le to, da znam prisluhniti, sem potrpežljiv in vztrajen, kadar je to potrebno. Sicer pa bi bilo to vprašanje najbrž pravšnje za moje najbližje.

Kaj bi spremenili pri sebi?

No ja, recimo, da ne bi spreminjal nič. Je, kar je, samega sebe sem se že navadil, pri ostalih pa ta proces najbrž še traja. Menim, da ni nihče popoln. Če zmoreš pri nekom najprej opaziti dobro, lahko takšen pogled nanj skrije tudi njegove manj dobre lastnosti in jih kot take naredi neopazne.

● **Katero načelo vas spremlja skozi življenje?**

Če nekaj delaš, delaj to dobro, če se le da, najboljšo, drugače pusti, da to storijo drugi.

Slobodan Mrkonjić

Letno poročilo Aktiva Rdečega križa Skupine PV

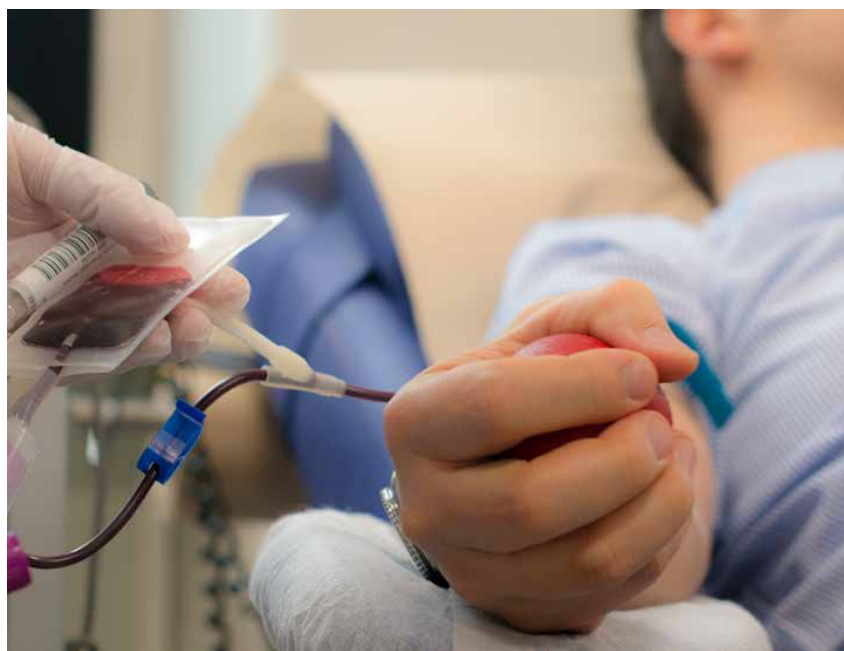
V letu 2021 smo predstavniki odbora Aktiva RK Skupine PV v sodelovanju z zaposlenimi OZ RK Velenje program dela zaradi epidemije koronavirusa izpolnili z omejitvami. Članov je še vedno zelo malo – od 1924 zaposlenih v našem podjetju ima Aktiv le 645 članov.

Pri izpolnitvi plana dela v letu 2021 je bil naš program zaradi epidemije, žal, zelo omejen. Opravili smo le najnujnejše naloge. Največ poudarka smo namenjali odvzemu krvi. Čeprav so vse krvodajalske akcije potekale po planskem koledarju, je bilo število odvzemov zaradi epidemije manjše, vendar je bil odziv boljši kot leto prej. Kljub nižjemu številu odvzemom v našem podjetju z darovanjem krvi še vedno izkazujemo humanost in nesebično pomoč, tako da smo naše krvodajalce intenzivno obveščali glede odvzemov in jih tudi spodbujali, naj dragoceno rdeče zlato darujejo v bližnjih bolnišnicah.

V tem času je bilo **aktivnih krvodajalcev 780**; kri darujejo enkrat ali večkrat letno. Lani je bilo **1069 odvzemov krvi**, kar je **119 več** kot v letu 2020 (950).

V podjetju imamo zaposlenih tudi nekaj krvodajalcev, ki so kri darovali že več kot 80-krat in so člani RK SPV; to so Zvonko Jeraj (112-krat), Aleksander Oder (109-krat), Marjan Fujs (104-krat), Tomislav Vrstošek (103-krat), Aleksander Kolar (96-krat), Pejo Grbić (94-krat), Robert Vinkler (89-krat), Štefan Štrucl (84-krat), Andrej Prevalnik (82-krat). Vsem izrekamo iskrene čestitke in zahvalo. Letos bodo krvodajalske akcije predvidoma potekale po istem načrtu, ki ga je sprejel Zavod za transfuzijo Ljubljana, kot lani. Zaradi epidemije pa se bodo datumi in odvzema mesta pred vsako akcijo sproti objavljali tudi na našem portalu.

Ker imamo do zdaj podpisanih **zgolj 645** pristopnih izjav, smo se odločili, da tudi letos poskusimo z akcijo za pridobitev novih članov.

Morali bomo dobro premisliti, kako pomagati, če bo potrebna humanitarna pomoč, saj imamo na razpolago finančna sredstva samo iz letne članarine članov, ki se prispeva **le enkrat letno**.

Na prvi letošnji redni seji odbora Aktiva RK Skupine PV, ki je bila 25. februarja, je bil podan predlog in sprejet sklep za plačilo letošnje članarine.

Vse prošnje naših sodelavcev bomo obravnavali na izrednih sestankih. Kot v preteklih letih bomo tudi letos ob pomembnejših datumih posvetili posebno pozornost določeni tematiki v sodelovanju z OZ RK Velenje.

Obveščamo vse, ki želite postati člani Aktiva RK Skupine PV, da lahko to storite s podpisom pristopne izjave v kadrovske pisarni PV pri Ameli Šehić ali sindikalni pisarni PV pri Mariji Strahovnik.

Delujoči v odboru smo: Damjana Kričej (predsednica), Jelka Šilih (podpredsednica) ter člani Marija Strahovnik (finance), Anita Svetina, Peter Bršek in Boštjan Priteržnik.

Organiziranje in izpolnjevanje letnega programa bo še naprej potekalo v sodelovanju z zaposlenimi OZ RK Velenje. Podelitev priznanj bomo izvedli konec leta 2022 ali na začetku leta 2023 po interni pošti. Strokovna ekskurzija v letu 2022 se bo predvidoma izvedla jeseni, če bodo epidemiološke razmere to dopuščale. Še naprej se bomo trudili, da pridobimo nove člane, zato se bomo z zanimivimi članki pojavljali tudi v našem časopisu Rudar.

Damjana Kričej,
predsednica Aktiva RK SPV

V letu 2022 se pri aprilski plači v maju odtrga 4 evre za članarino Aktiva RK Skupine PV.

V Prapretnem pri Hrastniku je družba HTZ zgradila največjo sončno elektrarno v Sloveniji. (foto: Slobodan Mrkonjić)

HTZ Velenje se vedno bolj osredotoča na zelene in okolju prijazne storitve

Družba HTZ Velenje, hčerinska družba Premogovnika Velenje, se zaradi usmeritve Skupine PV po postopnem izhodu iz premoga vedno bolj osredotoča na zelene in okolju prijazne storitve. Tako je v začetku letošnjega leta v Prapretnem pri Hrastniku zgradila največjo sončno elektrarno v Sloveniji, ki ima kar 3,036 megavatov instalirane moči. V Zlatoličju pri Ptujju pa zaposleni v HTZ gradijo že peti segment sončne elektrarne Zlatoličje, ki je del večje sončne elektrarne v nastajanju. Investitor obeh projektov je največji slovenski proizvajalec električne energije družba Holding Slovenske elektrarne.

Sončna elektrarna za kar 800 gospodinjstev

Investicija v sončno elektrarno Prapretno sodi v sklop novogradnje novih proizvodnih virov električne energije iz obnovljivih virov, ki je skladna tudi z usmeritvami strateških dokumentov na ravni države.

Elektrarna je postavljena na rekultiviranem in zaprtem delu odlagališča nenevarnih odpadkov Prapretno in je dober primer oživitve degradirane

lokacije: ne le zato, ker je na tej lokaciji nekoč delovala Termoelektrarna Trbovlje, temveč tudi zato, ker bo oživitev te lokacije skladna s smernicami Evropske unije za zmanjševanje ogljičnega odtisa države.

Dr. Viktor Vračar, generalni direktor HSE: »V HSE smo ponosni na investicijo v Prapretno, saj z njo v Zasavju skrbimo za revitalizacijo degradiranih površin in ohranitev energetske lokacije. Celoten projekt od projektiranja, izgradnje, inženirin-

ga in priključka na omrežje izvajajo družbe v skupini HSE. V prvi fazi, ki je v zaključevanju, bo instalirana moč elektrarne dobre 3 megavate.

Družba HSE v Prapretnem načrtuje 3.4 MIO kWh povprečne letne proizvodnje električne energije, kar zadošča porabi za približno 800 povprečnih slovenskih gospodinjstev.

Še eno veliko sončno elektrarno HTZ zgradi na odvodnem kanalu Hidroelektrarne Zlatoličje. (foto: Slobodan Mrkonjić)

V pripravi je že nadgradnja elektrarne, tako bo v drugi fazi dodanih še okoli 5 megavatov in v tretji še dodatnih 7 megavatov moči. Sončna elektrarna Prapretno bo tako predvidoma do leta 2025 v omrežje priključena s skoraj 15 megavati moči. S takšnimi projekti v skupini HSE stopamo na pot energetske zelene tranzicije.«

Nina Mauhler, generalna direktorica HTZ Velenje: »Sončna elektrarna Prapretno je za ekipo HTZ predstavljala posebno priložnost in velikanski izziv, h kateremu smo pristopili z veliko mero spoštovanja in zavzetosti. Naročnik HSE nam je zaupal vse ključne faze projekta, vključno s projektiranjem, ki je temelj učinkovite rabe sončne energije, saj je za optimalen izkoristek elektrarne bistvenega pomena. Zaradi potreb naročnika so vsa gradbena dela potekala v zimskih mesecih, ko so temperature pogosto več dni vztrajale globoko pod lediščem. Dokazali smo, da je mlada in predana ekipa HTZ

kos tudi največjim izzivom, montaža je nemoteno tekla. Za naročnika smo v dogovorjenem roku izvedli tudi vsa priključitvena dela.«

V gradnji že peti segment sončne elektrarne Zlatoličje

Poleg elektrarne v Prapretnem pa družba HTZ gradi že peti segment sončne elektrarne Zlatoličje, ki je del večje sončne elektrarne v nastajanju in je umeščen na levem bregu odvodnega kanala največje slovenske Hidroelektrarne Zlatoličje v dolžini 905 metrov. Peti segment sončne elektrarne Zlatoličje bo imel skoraj 2,7 MW skupne nazivne moči, investitor Holding Slovenske elektrarne pa z njo načrtuje letno proizvodnjo v višini 3.000 megawatnih ur okolju prijazne električne energije. Gradnja sončne elektrarne je zaradi 30-stopinjskega nagiba terena in bližine kanala, katerega pretok je do 550 m³/s, še posebej zahtevna, a so

v HTZ še enkrat dokazali, da so kos tudi najbolj zahtevnim projektom. Za projekt Zlatoličje je predvidenih 5.840 visokoučinkovitih fotonapetostnih modulov skupne nazivne okoli 2,5 MWp, investitor pa je družbi HTZ v celoti zaupal projektiranje, gradnjo in zagon sončne elektrarne.

Predvideni zaključek gradnje petega segmenta sončne elektrarne Zlatoličje je konec aprila letos, predvidoma v prvem polletju letošnjega leta pa bo elektrarna vključena v omrežje in bo začela proizvajati nove kilovatne ure električne energije iz obnovljivega vira.

Projekt, katerega vrednost je dobra dva milijona evrov, predstavlja pomemben mejnik za nadaljnji razvoj industrije s področja fotovoltaike v Sloveniji in obenem pomembno referenco za družbo HTZ Velenje, ki išče nove programe na trgu.

V družbi HTZ se z načrtovanjem in izgradnjo sončnih elektrarn ukvarjajo že dobrih 18 let, projekta Prapretno in Zlatoličje pa bosta dobri referenci za prihodnost družbe, ki se s preходом Slovenije v brezogljico družbo vse bolj osredotoča na zelene oz. okolju prijazne storitve.

Slobodan Mrkonjić

Gradnja sončnih elektrarn v Prapretnem in Zlatoličju je primer dobre prakse, ki združuje znanje in potenciale skupine HSE ter njihov doprinos k dvigu deleža obnovljivih virov iz sončnih elektrarn. Družba HTZ Velenje z obema projektoma dokazuje, da ima inženirsko in tehnično znanje ter izkušnje tudi za največje projekte na področju fotovoltaike.

Zadnji potniški vlak je skozi sotesko Hude luknje peljal leta 1968, tovorni vlak pa leta 1969. Državna kolesarska povezava Huda luknja bo po izgradnji postala del kolesarske povezave Štekna, ki trenutno poteka od Otiškega Vrha do Gornjega Doliča, in bo tako skupaj dolga 34 km.

RGP sanira predore na kolesarski povezavi skozi Hudo luknjo

Naročnik Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI) je začel z gradnjo državne kolesarske povezave na območju Mestne občine Velenje ter Občine Mislinja skozi Hudo luknjo. Načrtovana trasa poteka po trasi stare železnice, ki je na območju ozkih dolin potekala skozi predore. Družba RGP je v sklopu konzorcijskih partnerjev konec januarja 2022 pristopila k izvedbi kolesarske steze.

Gradnja kolesarske povezave Huda luknja zajema:

- izgradnjo osmih odsekov kolesarske steze skupaj s celotno cestno opremo ter ureditvijo vseh priključkov;
- vodnogospodarsko ureditev reke Pake ter pritokov Vrčkovnik, Pušnik in Pribočnik;
- izgradnjo štirih nadvozov;
- izgradnjo štirih mostov;
- sanacijo treh predorov in izgradnjo novega;
- izgradnjo štirih podpornih konstrukcij;
- izgradnjo galerije;
- izgradnjo dveh podpornih zidov in
- ureditev nevarnih območij z zaščito pred padanjem kamenja.

Nova kolesarska pot med Velenjem in Gornjim Doličem v dolžini cca 9.4 km bi naj bila zgrajena do konca 2023. Potekala bo večinoma po stari opuščeni železniški progi, skozi štiri predore ter preko sedmih premostitvenih objektov. Trasa nove kolesarske poti se bo v Gornjem Doliču navezala na obstoječo kolesarsko povezavo Dolič-Mislinja (Štrekna).

Na trasi kar štirje predori

Družba RGP je s svojim znanjem in referencami pristopila k sanaciji predorov Paka 1, Paka 2, Huda luknja in izvedbo popolnoma novega predora Legi kamen. V spodnji tabeli so prikazane osnovne karakteristike objektov.

objekt	dolžina	svetel profil	status
Paka 1	67,4 m	24,5 m ²	sanacija
Paka 2	74,78 m	24,5 m ²	sanacija
Huda luknja	421, m	24,5 m ²	sanacija
Legi kamen	118,60 m	14,50 m ²	nova gradnja

Osnovne karakteristike objektov

Sanacijska dela v predorih

Trenutno poteka izvedba sanacijskih del v predoru Paka 1, kjer so v bližnji preteklosti gojili gobe, zato sta portala nekoliko drugačna, zazidana. Predor je bil grajen po stari avstrijski metodi in je izveden brez talnega oboka.

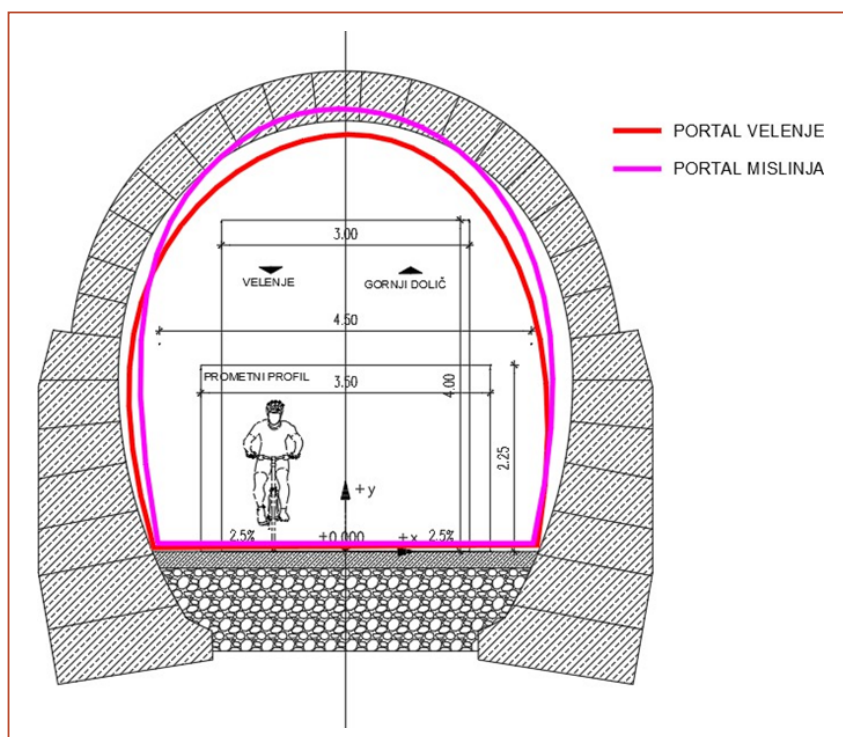
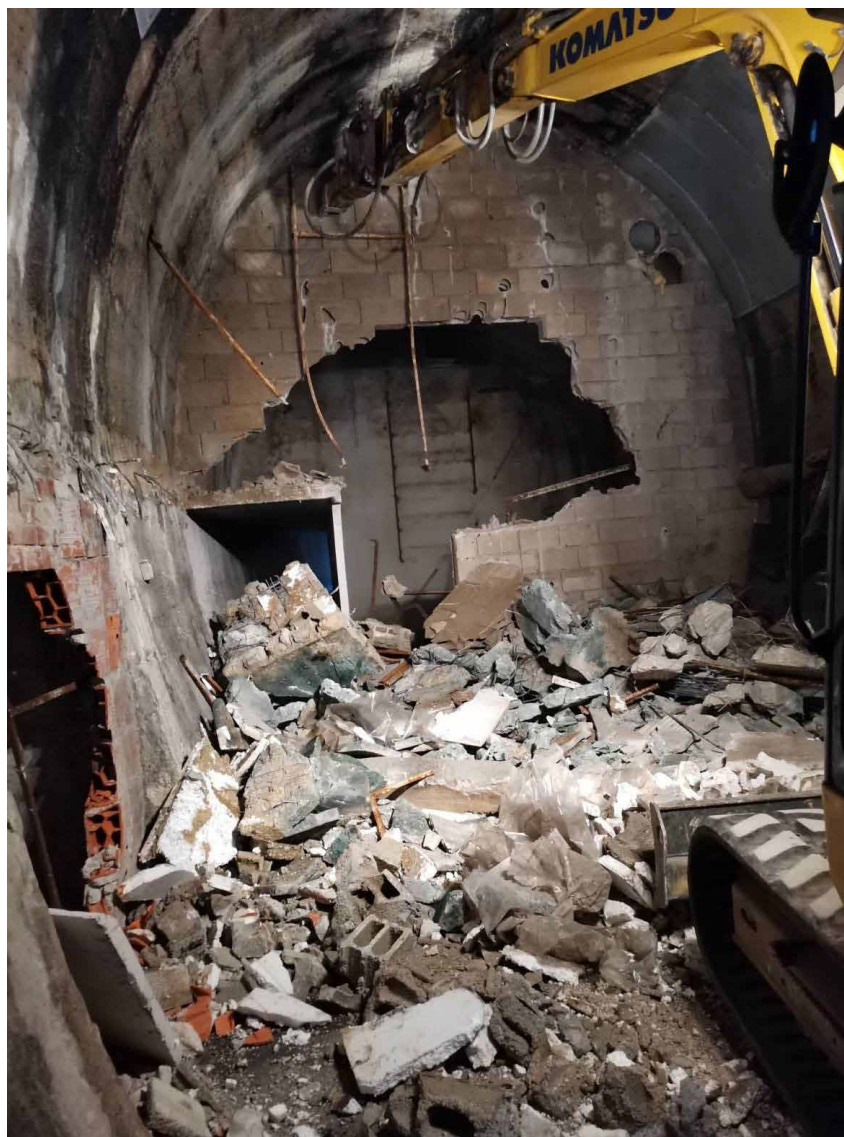
Vzdolžni sklon predora znaša 1 odstotek, in sicer se dviga iz smeri Velenja proti Gornjemu Doliču. Svetli presek predora je pbl. 24,5 m². Sanacija betonske obloge poteka po sledečih fazah:

- odstranitev vseh slabo sprijetih in poškodovanih zaščitnih plasti betona z lahкими odkopnimi kladivi,
- odstranitev betona – razpokanih in odstopljenih robov notranje obloge ob razpokah na stiku med kampadami z lahкими odkopnimi kladivi,
- čiščenje vseh ostalih betonskih površin notranje obloge z vodnim curkom pod visokim pritiskom do 600 barov,
- izvedba hidroizolacije do višine strešne konstrukcije:
 - drenažni sloj debeline 8 mm,
 - PVC-hidroizolacijski sloj,
 - zaščitni sloj hidroizolacije iz geotekstilije,
 - armaturna mreža Q189, pritrjena s sidri dolžine 30 cm v rastru 1 sidro/m²,
 - brizgan beton v debelini 5–7 cm (minimalni krovni sloj 5 cm).

Odvodnjevanje je projektno rešeno z izvedbo drenažnih vrtin premera min. $\varnothing 76$ mm in dolžine 2 do 3 m. Vrtine so izvedene v rasterju 1 m.

Zaradi zamakanja bo po celotni dolžini predora izvedena spuščena strešna konstrukcija, ki bo preprečevala kapljanje na kolesarsko pot. Strešno konstrukcijo predstavlja ukrivljena profilirana pločevina z višino valov do 39 mm. Faznost vseh sanacijskih del je sledeča:

1. faza: rušitev obstoječe konstrukcije v predoru,
2. faza: izkop nasipa pod talno ploščo do spodnje kote nove voziščne konstrukcije,
3. faza: čiščenje obloge,
4. faza: izvedba drenažnih vrtin,
5. faza: obnova fug kamnite obloge oz. izvedba drenažne, hidroizolacijske in zaščitne plasti na območju betonske obloge,

Prečni prerez predora Paka 1.

- 6. faza: izvedba strešne konstrukcije,
- 7. faza: izvedba odvodnjevanja.

Sanacijska dela v vseh predorih so podobna in se prilagajajo posameznim tehničnim rešitvam.

Izgradnja novega predora Legi kamen

Predor Legi kamen bo namenjen kolesarskemu prometu, svetli profil pa omogoča tudi prehod manjšim vzdrževalnim vozilom. Svetla širina predora bo znašala 4 m, kar omogoča izvedbo dveh kolesarskih stez širine 1.75 m in dveh robnih pasov širine 0.25 m. Svetla višina predora bo znašala 2.5 m. V spodnji tabeli so podani podatki o predoru.

Končna dolžina predora	118,60 m
Dolžina podzemnega izkopa predora	105,00 m
Vzdolžni sklon predora	3 %
Nadmorska višina	466 n.m.v
Največja višina nadkritja	25 m
Izkopni profil predora	23,70 m ²
Svetli profil	14,50 m ²
Svetla višina predora	3,70 m

Osnovni tehnični podatki predora Legi kamen

Izkop predorske cevi s primarno podgradnjo je ločen v več podfaz:

- vrtanje vrtin za miniranje, polnjenje vrtin in odstrel ter prezračevanje ali
- izkop s pikiranjem,
- odvoz izkopanega materiala z nakladačem do portala do začasne deponije na portalu in natovarjanje ter odvoz na stalno deponijo,
- čiščenje izkopnega čela z bagrom,
- varovalni obrizg čelne stene (po potrebi),
- montaža armaturnih mrež in paličnih nosilcev (kjer so predvideni),
- vgrajevanje brizganega betona,
- vgrajevanje sider in sulic.

Pripravljalna dela so v izvedbi in sledijo predvidenemu terminskemu planu.

Družba RGP bo tako s svojim znanjem pripomogla k izvedbi ene najlepših kolesarskih stez v Sloveniji. Huda luknja bo s svojo slikovitostjo nedvomno dala pečat kolesarjenju po tem delu kolesarske steze proti Koroški. Vsa dela bodo končana v letu 2023.

mag. Marko Ranzinger,
vodja Operative

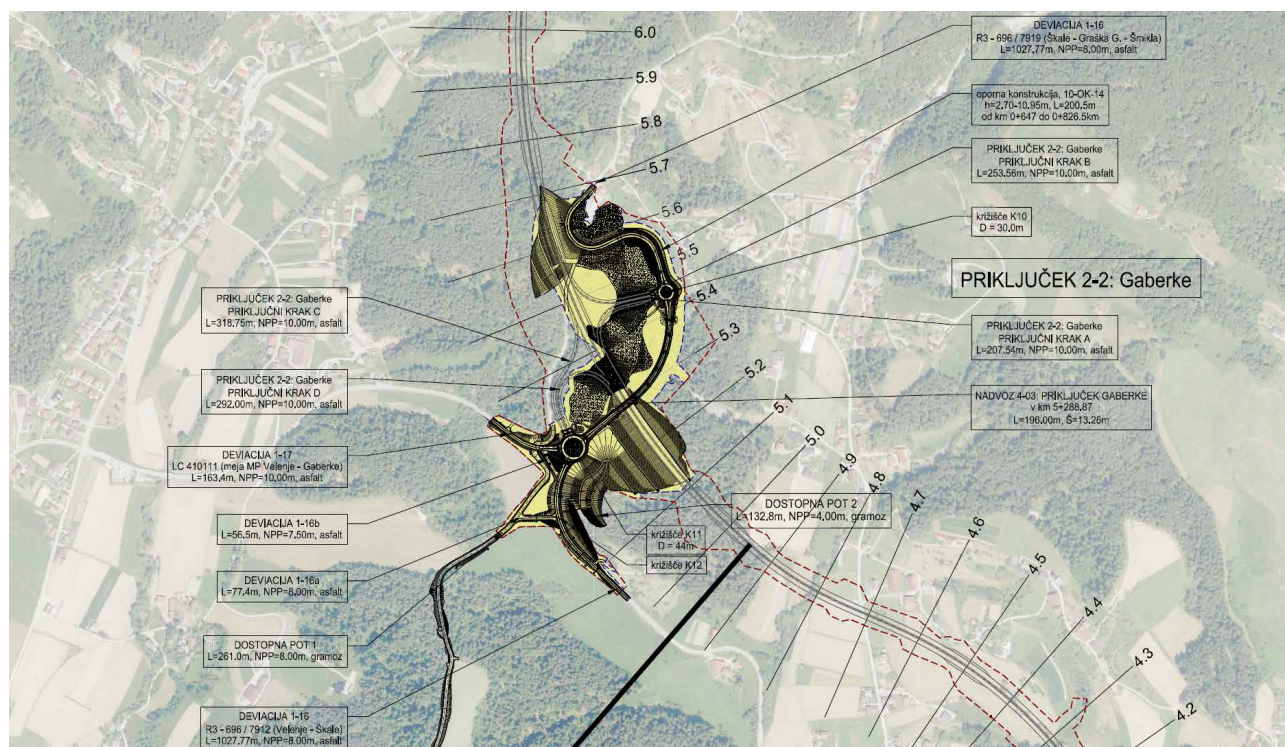
Izgradnja hitre ceste na 3. razvojni osi

V podjetju RGP smo za naročnika VOC izvedli obsežna gradbena dela pri projektu »Izgradnja hitre ceste od priključka Velenje jug do priključka Slovenj Gradec jug na 3. razvojni osi sever – sklop D Gaberke«. V okviru projekta je bilo dobavljenega skupno preko 9.700 m³ betona zahtevnih receptur.

Od novembra 2020 na stičišču Mestne občine Velenje in Občine Šoštanj v kraju Škale in Gaberke poteka gradnja hitre ceste na 3. razvojni osi – imenovan sklop D Gaberke. Pri projektu je sodeloval tudi RGP kot izvajalec

zahtevnih gradbenih del za naročnika VOC in dobavitelj betona za vse zgrajene objekte. Načrtovana hitra cesta med Slovenj Gradcem in Velenjem je del 3. razvojne osi in bistveno izboljšuje medsebojno povezanost središč

regionalnega, nacionalnega in mednarodnega pomena. Sklop D Gaberke predstavlja bodoči priključek na hitro cesto na tem območju in izvedbo vseh del za križanje bodoče hitre ceste z obstoječo infrastrukturo.

Pregledna situacija – sklop D Gaberke

Izkopna dela v območju križišča K11 (slika levo) in gradnja križišča (slika desno)

Največji izziv na tem območju je predstavljala prevezava regionalnih cest Velenje–Škale in Škale–Graška Gora. V ta namen je bila v dolžini 1028 m zgrajena nova cestna povezava, imenovana deviacija 1-16, ki poteka iz smeri Škal preko krožišča K11, nato pa preko nadvoza 4-03, krožišča K10, oporne konstrukcije 10-OK-14 do navezave na obstoječo cesto pri stanovanjskem objektu Ževart.

Na deviacijo 1-16 se priključujejo še ostale cestne navezave in javne poti. Deviacija 1-17 v dolžini 164 m povezuje cesto iz smeri Gaberke v krožišče K11, deviacija 1-16a v dolžini 80 m je navezava na dostopno pot proti območju Premogovnika Velenje, deviacija 1-16b v dolžini 60 m je povezava

Gaberke–Škale z avtobusnim postajališčem. Krožišče K11 je premera 54 m in poleg navezav obstoječih cest v smereh Škale–Gaberke–Graška Gora predstavlja tudi bodočo navezavo na priključni krak D (uvoz v smeri Velenje) in priključni krak C (izvoz iz smeri Slovenj Gradec). Krožišče K10 je premera 40 m, preko njega poteka nova cestna povezava Škale–Graška Gora in predstavlja tudi bodočo navezavo na priključni krak A (izvoz iz smeri Velenja) in priključni krak B (uvoz v smeri Slovenj Gradec). Na vseh povezavah so zgrajene tudi površine za pešce in kolesarje ter površine za hortikulturene ureditve.

Po pogodbeni delitvi smo vsa dela na deviacijah in oporni konstrukciji 10-OK-14 izvedli v družbi RGP skupaj z naročnikom VOC. Dela na nadvozu 4-03 in zemeljska dela v območju bodoče hitre ceste je izvedel Kolektor CPG.

Pred začetkom gradbenih del je bilo zaradi križanj obstoječega vodovoda Škale–Gaberke z novo traso ceste potrebno izvesti novo vejo duktilnega vodovoda NL DN 200 mm v dolžini 400 m in vodovoda PE 100 mm v dolžini 100 m. Prav tako je bilo potrebno zgraditi novo kanalizacijo v dolžini 500 m za prestavitev obstoječih telekomunikacijskih vodovodov in optike. Za napajanje cestne razsvetljave je bil

Izvedba armature vezne grede (slika levo) in polnilnega betona med piloti z brizganim betonom (slika desno)

Zaključevanje cestnih del v območju oporne konstrukcija 10-OK-14 in krožišča K10 (vir: Geodetska služba PV)

izveden nizkonapetostni NN-vod v dolžini 400 m do glavnega razvoda za cestno razsvetljavo. Pred izgradnjo vseh deviacij je bilo potrebno zaradi preoblikovanja obstoječega terena izvesti obsežne zemeljske izkope in zasipe obstoječih depresij.

Izkopanih in premeščenih je bilo 170.000 m³ zemeljskih materialov. V nasipe je bilo vgrajenih 82.000 m³ zemeljskih materialov, od tega je bilo na območju cestnega telesa vgrajenih 36.000 m³ zemljine, stabilizirane z apnenim vezivom.

Oporna konstrukcija 10-OK-14

Neposredno na deviaciji 1-16 je bila kot pomemben objekt za zagotavljanje stabilnosti brežine in zaščito obstoječih objektov nad njo izvedena sidrana pilotna stena v dolžini 199 m. Konstrukcija je izvedena iz 83 armirano betonskih pilotov premera 150 cm in dolžine med 16 in 24 m. Vrh pilotov je povezan z armirano betonsko gredo dimenzij v prerezu 1,9 x 1,7 m. Skozi vezno gredo je vgrajenih 58 trajnih geotehničnih sider nosilnosti 50 t. Prostor med piloti je zapolnjen z 20 cm plastjo drenažnega betona in 20 cm plastjo polnilnega betona, katerega smo izvedli s tehnologijo brizganega betona. V oporno konstrukcijo 10-OK-14 je bilo vgrajenega skupno preko 3.700 m³ betona.

mag. Marko Venta

Sklop D Gaberke v številkah

Količine izvedenih del, ki jih je izvedel RGP do konca leta 2021:

- opravljeno preko 62.000 delovnih ur,
- izkopano in premeščeno 170.000 m³ zemljine,
- iz kamnoloma Paka dobavljeno in vgrajeno 57.000 m³ kamnitih materialov za nasipe cestnih ustrojev,
- v zemeljske nasipe vgrajeno 82.000 m³ zemljine,
- položeno 3400 m cestnih robnikov,
- vgrajeno preko 4500 m kanalizacije in vodov (900 m meteorna kanalizacija, 2200 m javna razsvetljava, 500 m TK vodi, 400 m NN vodi, 500 m vodovod),
- skupaj dobavljenega preko 9.700 m³ betona zahtevnih receptur,
- pri projektu je bilo zaradi velikega obsega del sočasno angažirano veliko število mehanizacije (4 x demper nosilnosti 40 t, buldožer velikosti 30 t, 7 x bager goseničar velikosti 2-40 t, 2 x valjar teže 4-12 t, 6 x kamioni nosilnosti 15-28 t, robot za brizgani beton, 6 x avtomešalec, 2 x črpalka za beton)

Sklop D Gaberke predstavlja prvo etapo del pri gradnji bodoče hitre ceste na 3. razvojni osi sever. Kritično pot pri gradnji je predstavljala prevezava obstoječih regionalnih cest, saj je bilo potrebno po terminskem planu do konca leta 2021 končati vsa dela na deviacijah in objektih, da se je lahko promet sprostil po novi trasi. Po uspešno izvedenem tehničnem pregledu je promet na veselje vseh lokalnih prebivalcev stekel 29. decembra 2021. Dela so bila uspešno zaključena kljub zahtevnim zimskim pogojem v začetku meseca decembra in navkljub vsem težavam, povezanim z epidemijo in ukrepi Covid-19, ki tudi na gradbiščih, žal, zahtevajo in povzročajo veliko omejitev.

Dela pri gradnji hitre ceste od priključka Velenje jug do priključka Slovenj Gradec jug se že izvajajo tudi na sklopu Jenina, kjer podjetje RGP prav tako izvaja zahtevne dobave betonov. Po napovedih investitorja DARS se bodo dela kmalu nadaljevala tudi na ostalih etapah, zato sodelovanje pri gradnji tako pomembne državne infrastrukture predstavlja pomembno referenco. Izvajanje del na tovrstnih projektih bo v bližnji prihodnosti pomemben del eksternega posla za naše podjetje.

PLP doniral žagani les zakoncema, ki sta zaradi požara ostala brez doma

V prvih dneh letošnjega leta je zakoncema Vodovnik iz Podgorja pri Velenju požar popolnoma uničil dom. Da bi se lahko Danilo Vodovnik, naš nekdanji sodelavec, zaposlen v družbi PLP, s svojo ženo čim prej vrnil vanj, smo jima na pomoč priskočili tudi v Skupini Premogovnik Velenje. Hčerinska družba PLP – lesna industrija je donirala 16 m³ žaganega lesa za obnovo celotnega ostrešja stanovanjske hiše.

PLP je pred časom že sodeloval pri humanitarni pomoči prizadetemu območju Petrinje v okviru akcije Slolesa, ko se je prav tako odzval z donacijo žaganega lesa.

V Skupini Premogovnik Velenje vedno znova dokazujemo, da je knapovska solidarnost tudi v teh težkih časih še kako živa in za to si bomo prizadevali tudi v prihodnje.

Tadeja Jegrišnik

Zahvala

Velenje, 22. februar 2022

Spoštovani,

res je, kot pravijo - nesreča nikoli ne počiva. Vedno mislimo, da se nam ne more zgoditi nič ... pa se zgodi, ko to najmanj pričakujemo. Požar, ki je tistega torka zajel najino hišo je uničil ne le najin dom, v slabi uri sva oba ostala brez prihodnosti.

Pravijo tudi, da v stiski spoznaš prave prijatelje. Izkazalo se je, da vas imava veliko. Gotovo se nikoli ne bova mogla oddolžiti za vso pomoč, ki sva jo prejela od vas v teh, za naju tako težkih trenutkih. Pomagali ste nama tako fizično kot finančno in materialno, vesela sva bila vsake vaše vzpodbudne besede. **Za vso pomoč se vam iskreno in od srca zahvaljujemo.** Ob vseh težavah, ki jim še ni konca nama je veliko lažje, saj naju obkrožate prijazni, sočutni in dobri ljudje.

Hvala vam za vse! *

Gabriela in Danilo Vodovnik

V Dubaju predstavljeno tudi petzvezdično doživetje Velenje Underground

Turistična destinacija Šaleška dolina je konec februarja sodelovala na svetovni razstavi Expo 2020 v Dubaju v okviru predstavitve Termalno-panonske Slovenije. V Dubaju, kjer sicer stoji najvišja restavracija na svetu, so navdušili z zgodbo kulinarичnega doživetja Velenje Underground, ki ga izvajamo v najgloblji restavraciji v Evropi v Muzeju premogovništva Slovenije.

Slovenija se v Dubaju predstavlja z geslom Slovenia. Green and Smart Experience, s čimer poudarjamo trajnostno, sodobno in ustvarjalno plat našega značaja. (foto: www.expo2020slovenia.si)

Na svetovni razstavi Expo 2020 v Dubaju je slovenski paviljon požel veliko zanimanja domače in tuje javnosti. Paviljon so do zdaj obiskali številni eminentni gostje, med njimi velja izpostaviti šejk Abdulaha Bin Zajeda Al Nahjana, ministra za zunanje zadeve in mednarodno sodelovanje Združenih arabskih emiratov. Konec februarja pa je slovenski paviljon obiskal tudi Tadej Pogačar, najboljši kolesar na svetu.

Šaleška dolina je bila v Dubaju predstavljena kot zelena destinacija za 5-zvezdično doživetje.

Na razstavi Expo 2020 sta bila konec februarja prisotna tudi Franci Lenart in Marija Berložnik iz Zavoda za turizem Šaleške doline. (foto: ZTŠD)

Na razstavi Expo 2020 sta bila konec februarja prisotna tudi **Franci Lenart in Marija Berložnik iz Zavoda za turizem Šaleške doline**, ki sta na promocijski točki slovenskega paviljona izpostavila predvsem petzvezdična doživetja, ki jih v **Muzeju premogovništva Slovenije** izvajamo s projektom **Velenje Underground** ter zgodbe velenjskega ksilita in zelenega podeželja Šaleške doline.

Obiskovalci so zelo navdušeni nad zgodbo kulinarичnega doživetja v Velenju, v najgloblji restavraciji v Evropi, in z zgodbo medaljonov, izdelanih iz dva milijona let starega ksilita. V vročem dubajskem podnebjju sta šaleška predstavnika obiskovalce Expa »hladila« tudi z virtualnim potopom z VR-očali v Velenjsko jezero in jih navduševala za odkrivanje potopljenih vasi pod šaleškimi jezери.

Petzvezdična doživetja so bila predstavljena tudi na okrogli mizi o butičnem turizmu, na workshopu Termalno panonske regije in na poslovni borzi, na kateri je sodelovalo preko 40 poslovnih partnerjev.

Slovenija se na svetovni razstavi Expo predstavlja kot zeleno srce Evrope, ki z naravnimi danostmi nagovarja obiskovalce. Slovenski paviljon je umeščen v trajnostni segment razstave, zaradi izjemne lokacije, ki se nahaja tik ob vhodu na prizorišče razstave, je deležen velike pozornosti obisko-

valcev. Slovenija se na Expu 2020 predstavlja s sloganom **Slovenia. Green and Smart Experience** (Slovenija. Zelena in pametna izkušnja), s čimer želimo svetu sporočiti, da smo drža-

va, ki globoko spoštuje in varuje svoje tradicionalne vrednote, ter družba, ki daje poudarek znanju in njegovi moči na področju povezovanja.

Slobodan Mrkonjić

foto: Aljoša Videtič

V Muzej premogovništva Slovenije na nepozabno dogodivščino

Muzej premogovništva Slovenije, ki je bil zaradi epidemije mesec dni zaprt, je 1. marca 2022 za vse obiskovalce ponovno odprl svoja vrata. Muzej obratuje od torka do sobote med 9. in 16.30. uro, za ogled pa je potrebna predhodna najava na 031 752 418 ali na muzej@rlv.si.

V Muzeju premogovništva Slovenije v Velenju, ki je nastal na podlagi dela številnih generacij slovenskih rudarjev, se pripravite na pustolovščino, kot je še niste doživeli. Svet 160 m pod zemljo, ki so ga v preteklosti čutili, v njem delali in živeli številni rudarji, je zadnji več kot dve desetletji na ogled vsem. Večkrat nagrajeni podzemni Muzej premogovništva Slovenije vas bo vrnil v preteklost in vam razkril rudarski poklic. Za kratek čas obujete čevlje rudarjev, se spustite

pod površje zemlje in se podajte na zanimivo pot v nekoč aktivne rove jame Škale, ki so sedaj del muzeja. Naužili se boste vonja po premogu in lesu, se čudili ogromnim strojem in uživali v rudarskem humorju.

V spremstvu vodičev boste v premogovnik vstopili povsem enako, kot so vanj vstopali rudarji v prejšnjem stoletju. Oblekli se boste v rudarska oblačila, površnik, si nadeli čelado, s sabo dobili rudarsko malico in se po Starem jašku iz leta 1888 spustili v globino.

V uri in pol si boste v podzemnih rovih ogledali slikovito predstavitev, kako je potekalo delo rudarjev nekoč in kakšno je danes. Zgodbo oblikuje 18 scen in 15 lutk rudarjev, ki oživijo s sodobno avdiovizualno opremo. Spoznali boste mehanizacijo jamskih prostorov iz zadnjih desetletij razvoja Premogovnika Velenje in obisk sklenili z vožnjo s podzemno železnico. Na koncu si boste ogledali še Belo garderobo z zbirko razvoja premogovništva in rudarsko stanovanje iz leta 1930.

Muzej premogovništva Slovenije je v dobrih 20 letih delovanja obiskalo več kot milijona obiskovalcev iz več kot štirideset držav iz celega sveta, saj je multimedijsko opremljen v slovenskem, nemškem, angleškem, italijanskem in hrvaškem jeziku. Prejel pa je tudi številna priznanja; med drugim posebno priznanje Evropskega muzejskega foruma, Valvazorjevo priznanje, Fordovo nagrado za ohranjanje tehnične dediščine in Zlati grb Mestne občine Velenje. Zgodba Velenje Underground je bila deležna butičnega certifikata Slovenia Unique experience, ki ga podeljuje Slovenska turistična organizacija. Projekt je prejel tudi nagrado Big See Tourism Award 2020, bil pa je tudi polfinalist za nagrado Sejalec 2020 Slovenske turistične organizacije in finalist za Conventa Best Event Award 2020.

»V Muzeju potekajo številni kulturni, izobraževalni in zabavni dogodki, zadnja leta tudi kulinarčni,« je povedala **vodja muzeja Tadeja Jegrišnik**. V jamskem delu muzeja 160 metrov pod zemljo smo organizirali koncert svetovno znane skupine Laibach, v Ligijevem salonu je bil v sodelovanju z največjo spletno stranjo za igranje pokra na svetu PokerStars prvič v Sloveniji organiziran ekstremni turnir pokra, ki je potekal pod zemljo, tam se je pod okriljem družbe MasterCard odvijalo neprecenljivo kulinarčno doživetje z Ano Roš, prejemnico prestižnega naziva najboljše kuharice na svetu. Že nekaj let pa ustvarjamo odlično petzvezdično turistično doživetje Vele-

Vstopnica za ogled muzeja je lahko tudi odlično darilo, s katerim presenetite svoje prijatelje in poslovne partnerje. Odpeljite jih po poteh rudarjev – poteh prijateljstva, tovarištva, solidarnosti in zaupanja.

foto: Peter Marinšek

nje Underground, ki združuje snovno in nesnovno tehnično ter kulturno dediščino Šaleške doline in jo povezuje z vrhunsko lokalno kulinariko. Obiskovalci muzeja za nekaj ur postanejo del rudarskega časovnega stroja, ki jih vrne v zgodovino pridobivanja premoga v Šaleški dolini. V najgloblji rudarski jedilnici jih čaka vrhunski štirihodni meni z izbrano vinsko ponudbo ter glasbenimi presenečenji. Veseli smo, da nam je v lanskem letu kljub epidemiji uspelo izpeljati kar dva tovrstna dogodka, čeprav smo bili večino leta zaprti. Novega načrtujemo 25. marca, na materinski dan. To je lahko tudi odlično darilo, ki ga povabljenke ne bodo nikoli pozabile.«

Za vse dodatne informacije pokličite 031 752 418. Več informacij o Muzeju premogovništva Slovenije je na spletni povezavi <http://muzej.rlv.si/si/>.

S spoštovanjem do preteklosti in v sodelovanju z Zavodom za turizem Šaleške doline je nastal tudi turistični produkt Skrivnosti potopljenih vasi, ki pomaga razkriti povezanost domačinov z velenjskim lignitom. Zgodbo o potopljenih vaseh obiskovalcem na svojevrsten in izjemno zanimiv način razkrivajo pripovedovalci globoko pod zemeljskim površjem Muzeja premogovništva Slovenije. Nič manj edinstvena pripoved pa se nadaljuje v zunanjem delu Muzeja ter na jezeru, ki je nastalo ravno zaradi premogovništva in kjer udeležence čaka virtualen potop. »Omenjeni projekt je bil odlično predstavljen tudi v oddaji TV Slovenija Na lepše, želimo pa si, da bi se epidemiološke razmere toliko umirile, da bi lahko dobro zaživel tudi med obiskovalci,« je še dodala Tadeja Jegrišnik.

Prijazno vabljeni na nepozabno podzemno pustolovščino.

Občni zbor Kluba upokojencev

Klub upokojencev Skupine Premogovnik Velenje vabi na občni zbor v ponedeljek, 28. marca 2022, ob 16. uri v Dom kulture Velenje. Člani iz oddaljenih krajev boste lahko eno uro pred občnim zborom poravnali članarino v preddverju velenjskega doma kulture.

Članarina za člane Kluba upokojencev SPV za leto 2022 znaša 10 evrov.

Članarina za upokojence Skupine PV z izkaznico za koriščenje ugodnosti Športnega društva SPV je 30 evrov, za partnerja in otroke pa 50 evrov.

Članarino lahko poravnate elektronsko na TRR Kluba:

- IBAN prejmnika (Kluba upokojencev): SI56 0242 6023 7023 859
- Referenca prejmnika: SI00 xxxxxxxx-xxxxxxxx
- x - matična številka oziroma številka imetnika kartice (najdete jo na članski izkaznici)
- y- vaša telefonska številka

Nalepko, ki potrjuje plačilo članarine, vam bomo poslali po pošti. Če boste poravnali članarino za več članov

skupaj, vas bomo pred knjiženjem članarine po potrebi poklicali na vašo telefonsko številko.

Klubska pisarna se nahaja na lokaciji Jaška Škale v prvem nadstropju nad nekdanjim vhodom v Belo garde-robo. Pred vhodom v Muzej premo-govništva Slovenije zavijete levo do naslednjega vhoda. **Odprta je vsako delovno sredo od 8. do 11. ure.** Klub je v času uradnih ur dosegljiv na telefon 03 8982 140. V nujnih primerih pokličite predsednika na 041 782 688.

Napovednik dogodkov Kluba upokojencev

- 8. marec: pohod na Šmarno goro, 676 m,
- 11. marec: veleslalom Golte,
- 28. marec: občni zbor Kluba,
- 12. ali 19. aprila: pohod na Pogo-

revc, 1050 m,

- 4. maj: predprodaja nalepk za tenis,
- 10. maj: pohod na Planino nad Vrhniko, 733 m,
- 25. maj: vpis letovanj v sindikalnih apartmajih,
- 14. junij: pohod Kriška gora–Tolsti vrh, 1700 m.

Vse informacije o dogodkih boste prejeli z obvestilom preko SMS-a. Če jih še ne prejimate, pošljite IME in PRIIMEK na 070 254 006.

Tokrat ste prejeli glasilo Rudar vsi člani Kluba, ki ste poravnali članarino za leto 2021, in novi člani v letu 2022. Prihodnjo številko bodo prejeli samo člani s poravnano članarino za leto 2022.

Upravni odbor Kluba upokojencev

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža,
očeta, dedija in tasta

VALENTINA TURKA

se iskreno zahvaljujemo
sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za
izrečena sožalja.

Iskrena hvala Premogovniku
Velenje, rudarski častni
straži, praporščakom,
kvartetu rudarske godbe in
govorniku za sočutne besede
slovesa.

žena Mira ter sinova
Damjan in Boris z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega in
spoštovanega moža, očeta
dedka, tasta in brata

DRAGOTINA MEŠKA

se iskreno zahvaljujemo
vsem sosedom in prijateljem
za vso pomoč. Iskrena hvala
kolektivu Premogovnika
Velenje, častni straži,
trobilnemu kvartetu
rudarske godbe in Dragu
Kolarju za besede slovesa na
pokopališču v Podkrajju.

žena Marija, sinova Roman
in Robi ter hčerka Bojana z
družinami

*»Bil si skrben in vztrajen v
življenju,
junaški v zadnjem trpljenju.«*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega
očeta, dedija, pradedija in tasta

IVANA BERGANTA

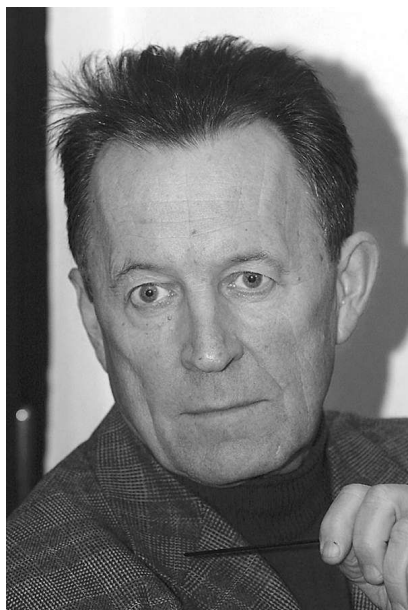
(30. 1. 1948 – 1. 12. 2021)

se zahvaljujemo častni straži
in trobilnemu kvartetu
rudarske godbe za odigrane
žalostinke. Zahvaljujemo se
tudi Dragu Kolarju za sočutne
besede slovesa. Hvala vsem
prijateljem za vsak stisk roke
in za izrečene besede sožalja
ter da ste ga pospremili na
njegovi zadnji poti.

žena Dragica, hčerka Monika
in sin Matej z družinama

V SPOMIN

mag. Francu Avberšku (1947–2022)

Franc Avberšek se je rodil leta 1947 v Velenju. Da bo postal rudar, mu je bilo položeno že v zibelko. Rudarski poklic mu je pri desetih letih predstavil oče, spoznaval ga je tudi med počitniškim delom. Čeprav ga je navduševala geodezija, se je po končani gimnaziji odločil za študij rudarstva. Na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani je leta 1972 diplomiral, leta 1991 pa magistriral iz rudarstva.

Po diplomi je v našem premogovniku opravljal različne naloge, med drugim je leta 1976 prevzel tehnično vodenje TOZD Jama Preloge. Med letoma 1980–1986 je bil glavni inženir razvoja, med letoma 1988–1992 je bil direktor Premogovnika Velenje.

Kot magister rudarstva je deloval na vidnih mestih v energetiki, med drugim kot poslanec Državnega zbora Republike Slovenije, maja 1992 je postal minister za energetiko. Bil je član različnih komisij in odborov (Komisija za evropske zadeve, Odbor za gospodarstvo, Odbor za infrastrukturo in okolje, Odbor za nadzor proračuna in drugih javnih financ in Odbor za spremljanje uresničevanja Resolucije o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti Republike Slovenije). Po političnem udejstvovanju se je vrnil v dolino in bil sedem let direktor ekološkega inštituta ERICo, nato je štiri leta (med letoma 2004–2008) vodil Rudnik Žirovski vrh v zapiranju. Leta 2008 se je upokojil, vendar je ostal aktiven v lokalni politiki.

Vse življenje je bil predan in povezan z naravo, še posebej so ga prevzele gore. Ne le kot planinca in strastnega smučarja, ampak tudi kot lovca in varstvenika narave. Bil je aktiven član Lovske zveze Slovenije, med letoma 1993–1997 je bil njen predsednik. Svoj prosti čas je z družino rad preživel na svojem ranču, kmetijskem posestvu z vrtom, njivo, s sadovnjakom, ki je bil balzam za njegovo dušo. Umetnost pa je bila tista, ki ga je ves čas izpolnjevala in navduševala, še posebej likovna. Že v zgodnji mladosti je risal, kasneje tudi kiparil in rezbaril, v zadnjih letih sta ga prevzela glina in les.

Junija 2015 je padec s češnje na domačem vrtu skoraj končal njego-

vo življenje. Ob podpori družine je dokazal, da rad živi in se je z obilico volje po končani medicinski rehabilitaciji ponovno vrnil k umetnosti. V njegovih delih so pred poškodbo prevladovali rudarski motivi rezbarjenja v lesu, po njej je pri slikanju z usti prevladoval motiv drevesa. Ta skoraj usodna nizka češnja še stoji in ravno ta je bila ena izmed mnogih dreves, ki so mu dale navdih za slikanje. Podobe narave in volje duha je naslov ene izmed njegovih navdihujočih razstav slikarskih del, s katero je spodbujal ljudi k dejavnemu življenju. Njegove barvite slike kar kličejo k iskanju lastnih opazovanj, občudovanj in občutenj narave.

Dejal je, da tako kot on, drevesa živijo povsem na mestu, a vseeno neprestano rastejo: »Kljub skrajšanim vejam se je moč upirati dežju in nevihtam ter slaviti življenje. Kljub omejitvam, tudi najtežjim, se ga je treba veseliti, ker je dragoceno.«

Franc Avberšek se je zavedal, da se nevihtam življenja lahko upremo le, če so naše korenine globoko v zemlji, v družinski tradiciji, v naših osebnih močeh in vrlinah. Menil je, da je življenje kljub omejitvam dragoceno in da lahko riše sončne slike.

Bil je človek modrosti ter bogatih življenjskih izkušenj in preizkušenj. Z njegovim odhodom je nastala neskončna praznina, ki jo bomo skušali napolniti z bogatimi spomini.

*Presenetite svoje najbližje z gastronomsko
pustolovščino 160 m pod zemljo*

VELENJE UNDERGROUND

PETEK, 25. MAREC, OB 18.30 URI

*Število mest je omejeno.
Informacije in rezervacije
na 03 896 18 64 ali
adna.lainscek@velenje.si*

Zavod
za turizem
Šaleške doline

